

***Krajská koncepce environmentálního vzdělávání,
výchovy a osvěty Zlínského kraje
pro období 2014 - 2022***

Zadavatel:

Zlínský kraj

se sídlem třída T. Bati 21, Zlín

Zpracovatel:

Líska - občanské sdružení pro environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu ve Zlínském kraji

se sídlem Záviše Kalandry 1095, Vsetín

Kontaktní osoba: Mgr. Yvona Koutná

Obsah

Úvod	4
Analýza současného stavu.....	5
Vyhodnocení základních vývojových tendencí uplynulého období	5
Metodika	5
1. Zázemí pro EVVO	5
2. Aktivity a služby EVVO	8
3. Lidské zdroje	11
4. Motivace a propagační aktivity EVVO	13
5. Koordinace EVVO v kraji, komunikace a informovanost	13
6. Výčet stávajících forem podpory.....	14
SWOT analýza.....	16
Vize koncepce.....	18
Prioritní oblasti	18
Schéma jednotlivých úrovní koncepce	19
Definování prioritních oblastí.....	20
Kvalitní vzdělávací a výukové programy.....	20
Dostupné zázemí a infrastruktura pro EVVO, metodiky a pomůcky	22
Stabilní a kvalitní lidské zdroje pro realizaci EVVO.....	24
Motivační a osvětové aktivity, propagace EVVO a příklady dobré praxe	27
Kvalitní koordinace, komunikace, informovanost a spolupráce partnerů v kraji	28
Environmentální poradenství	30
Návrh organizačního zabezpečení systému EVVO	32
Koordinace a plnění úkolů koncepce.....	32
Monitoring, vyhodnocování a aktualizace koncepce	32
Použité zkratky	33
Seznam použitých zdrojů.....	34

Přílohová část	35
1) Příloha č. 1 - Přehled poskytovatelů služeb EVVO.....	35
Seznam SEV, ekoporaden a poskytovatelů EVVO ve Zlínském kraji.....	35
2) Příloha č. 2 - Legislativní a strategické zakotvení EVVO	40
3) Příloha č. 3 - Podrobné informace o významných krajských aktivitách EVVO	42
a) ŠKOLA PRO UDRŽITELNÝ ŽIVOT	42
b) EKOŠKOLA, EKOŠKOLKA.....	42
c) SVĚTOVÁ ŠKOLA	43
d) FAIRTRADOVÁ ŠKOLA	43
e) LESNÍ MATEŘSKÁ ŠKOLA.....	43
f) EKO-OLYMPIÁDA	43
g) ZLÍNSKÁ CO ₂ LIGA	44
h) KLUB EKOLOGICKÉ VÝCHOVY	44
i) M.R.K.E.V.....	44
j) MRKVIČKA.....	46
k) KRAJSKÝ VELETRH EVVO	48
l) KRAJSKÁ KONFERENCE EVVO	48
m) NAUČNÉ STEZKY	49
n) STANICE PRO ZÁCHRANU ŽIVOČICHŮ	49
o) STEP – Síť ekologických poraden	50
4) Příloha č. 4 - Doplnující grafy a tabulky k analýze	51
5) Příloha č. 5 - Významné momenty, které ovlivnily environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu ve Zlínském kraji v uplynulých deseti letech (2001 – 2011).....	55
6) Příloha č. 6 - Významné projekty v regionu.....	57
7) Příloha č. 7 - Udělování Ceny za přínos k rozvoji environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty ve Zlínském kraji	57
8) Příloha č. 8 - Informační a poradenské služby v oblasti EVVO	58

Úvod

Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty má svůj význam z hlediska systematického a dlouhodobého působení na obyvatele Zlínského kraje prostřednictvím činností, které jsou důležité jako prevence poškozování životního prostředí, jeho ochrana a ochranu zdraví obyvatel. Zároveň by měla být důležitou součástí systému přispívajícím ke zvýšení informovanosti, znalosti a dovedností obyvatel kraje jednat ve prospěch svého okolí a mít pozitivní vztah k životnímu prostředí jako celku.

Tato koncepce se skládá ze dvou základních částí – analytické, která popisuje současný stav environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty na území kraje a z části návrhové, která obsahuje návrh rozvoje systému EVVO podle prioritních oblastí.

Zpracování koncepce vyplývá ze zákona č. 123 / 1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, v platném znění, kde § 13, odst. 5 uvádí, že „*kraje v samostatné působnosti*

- a) zpracovávají, koordinují a aktualizují krajské koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (dále jen "krajská koncepce") vycházející ze Státního programu¹ a*
- b) podporují rozvoj environmentálního poradenství.“*

Koncepce byla zpracována v souladu s Programem rozvoje územního obvodu Zlínského kraje 2013-2016, Pilíř 3 Efektivní infrastruktura a rozvoj venkova, Cíl 3.1. Zlepšit parametry životního prostředí, Úkol 3.1.6. Chránit a šetrně využívat přírodní zdroje, Opatření 3.1.6a Podpora environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty zaměřených na zásady udržitelného rozvoje a chování.

Analýza současného stavu

Vyhodnocení základních vývojových tendencí uplynulého období

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta má ve Zlínském kraji dlouholetou tradici, její doložitelné kořeny spadají do 70. let minulého století. Systematicky je naplňována od roku 2002, kdy byla zpracována první Koncepce EVVO, která byla přijata Radou Zlínského kraje dne 3. 6. 2002. Tento dokument poskytl důležitý základ pro další rozvoj této oblasti v kraji. Koncepce byla průběžně rozpracovávána do tzv. akčních plánů, které blíže specifikovala plnění jednotlivých opatření formou konkrétních aktivit na období dvou, resp. tří let.

Metodika

Analýza současného stavu environmentálního vzdělávání ve Zlínském kraji byla provedena formou rozboru dostupných materiálů, které tento stav dokládají. Jedná se především o platné strategické dokumenty, jako jsou Koncepce EVVO a akční plány přijímané v předcházejících letech. Dále byly využity analýzy, průzkumy, zpětné vazby ze vzdělávacích programů, výstupy krajského kulatého stolu k EVVO (rok 2009), zprávy o hodnocení krajského systému EVVO a závěrečné zprávy projektů, které byly v průběhu let 2000 až 2013 realizovány. Výčet použitých materiálů je uveden v závěru této koncepce.

Dalším zdrojem informací bylo dotazníkové šetření, které se uskutečnilo v září 2012 a bylo zaměřeno na pedagogy, zejména školní koordinátory EVVO v MŠ, ZŠ a SŠ, dále pracovníky středisek ekologické výchovy a ekoporaden. Dotazování proběhlo na 267 školách, ke zpracování se vrátilo celkem 70 dotazníků, tzn. 26,2% všech oslovených subjektů. Šetření se též zaměřilo na 27 neziskových organizací, poskytovatelů služeb EVVO. Celkem 16 neziskových organizací poskytlo odpovědi, čímž návratnost dotazníkového šetření dosáhla výše 59,2%. Výstupy šetření byly zohledněny zejména v analýze SWOT (viz dále) a při uvádění příkladů v následujících oblastech. Podrobnější shrnující výstupy dotazníkového šetření jsou uvedeny v příloze č. 5.

Základem analýzy SWOT byly výstupy dotazníkového šetření a osobní dotazování účastníků IX. Krajského veletrhu programů a aktivit (3. 10. 2012), Ekologické olympiády středoškoláků (4. 10. 2012) a setkání sítě Mrkvička a MŠ (5. 10. 2012). Vytvořená analýza byla připomínkována a do konečné podoby upravena pracovní skupinou (V. Ondrová, J. Ševčíková, L. Dopitová, P. Nováková, J. Štěpán, P. Pavelčík, M. Kordulová, R. Vaculíková, M. Dvorský, L. Klátil, I. Koutná a L. Dufková).

Z dostupných zdrojů lze vyhodnotit stav EVVO ve Zlínském kraji v následujících oblastech:

1. Zázemí pro EVVO
2. Aktivity a služby EVVO
3. Lidské zdroje
4. Motivace a propagační aktivity EVVO
5. Koordinace EVVO v kraji, komunikace a informovanost
6. Výčet stávajících forem podpory

1. Zázemí pro EVVO

1.1. Neziskové organizace

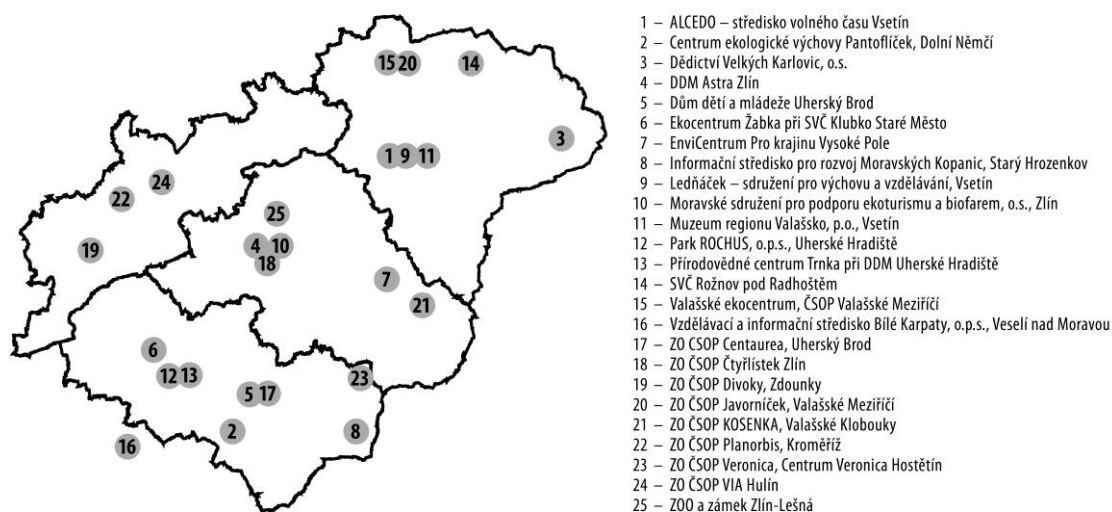
V průběhu let 2002 až 2005 byla podpora rozvoje subjektů poskytujících environmentální služby poměrně značná. Jednalo se zejména o střediska ekologické výchovy, informační nebo poradenská centra, místní akční skupiny, pobytová centra aj. Cílem této podpory bylo vytvořit co možná nejhustší síť, aby byly environmentální služby snadno dostupné většině obyvatel Zlínského kraje. Počet

organizací, poskytujících programy a služby pro různé cílové skupiny, se pohybuje v letech 2002 – 2014 v rozmezí dvou desítek a je tedy víceméně stálý.

Dle počtu 7 aktivních organizací zapojených v roce 2010 do Národní sítě EVVO, lze označit Zlínský kraj jako jeden z nejlépe saturovaných krajů v České republice co se týká dostupnosti EVVO jeho obyvatelům². Z údajů, které jsou k dispozici na základě mapování činnosti středisek a ekoporaden a komunikace s organizacemi pro potřeby různých projektů, vykazuje v roce 2014 svou činnost v oblasti environmentální výchovy nebo ekologického poradenství 25 organizací (seznam viz příloha č. 4 - o).

Přehled poskytovatelů služeb EVVO ve Zlínském kraji k 30. 5. 2014

Mapa poskytovatelů služeb EVVO ve Zlínském kraji

V letech 2005 – 2007 byly zejména díky velkým síťovým projektům subjekty poskytující EVVO relativně dobře saturovány co se týká materiálního zázemí a vybavení. Začínají se však objevovat problémy vyplývající z nedostatečného řízení a managementu těchto organizací. Jedná se zejména o nedostatečný personální management, finanční management, dosud téměř nerealizovaný cílený fundraising, marketing atd. V předchozích letech byl sice podpořen vznik těchto organizací, ale nebyl nastaven dostatečně funkční systém jejich hodnocení, stabilizace a rozvoje.

V období 2008 – 2013 bylo EVVO finančně podporováno zejména v rámci operačních programů, konkrétně pak Operačního programu vzdělávání pro konkurenceschopnost (podpora neinvestičních tzv. „měkkých“ projektů) a z Operačního programu Životní prostředí (investiční projekty na infrastrukturu EVVO). Během této doby byl realizován poměrně vysoký počet projektů zaměřených na environmentální výchovu. Nositeli těchto projektů byly zejména školy a školská zařízení, v menší míře i nevládních neziskových organizací (NNO). Přínosem podpory z těchto operačních programů bezesporu bylo, že podpořil „velké“ projekty, tzn. s delší dobou realizace překračující jeden kalendářní rok, a zároveň se jednalo o projekty s rozpočty v řádu statisíců až milionů Kč. Tím se tyto prostředky Evropské unie významnou měrou podílely na rozvoji EVVO v celé České republice, včetně dočasné stabilizace podpořených organizací a sektoru jako takového. Avšak k systémové finanční stabilizaci a dlouhodobějšímu rozvoji organizací tento dotační systém (bez následné návaznosti) nepomohl, neboť vytvořené produkty (výstupy projektů) nakonec nejsou konkurenceschopné vůči soustavně podporovaným produktům nových projektů. Jedná se o problém nejen na krajské úrovni, ale v rámci celé České republiky.

Na území kraje existuje oproti jiným krajům pestrá nabídka aktivit EVVO (viz příloha č. 4), které tvoří základ a zázemí pro osvětové i vzdělávací programy. Většina těchto aktivit je postavena na dlouhodobém budování EVVO v kraji a v rámci České republiky má kraj velmi dobře vybudovanou strukturu spolupráce a partnerství mezi jednotlivými subjekty EVVO (viz příloha č. 7). Důvodem bylo i historický vývoj této oblasti (viz příloha č. 6).

Vedle výše zmíněných pozitivních předpokladů existuje v oblasti EVVO do budoucna i potenciální problém v oblasti financování vzdělávacích, výchovných i osvětových aktivit. Cílové skupiny mnohdy nejsou seznámeny či informovány o „reálné“ ceně nabízených služeb a vzdělávacích programů, neboť většina z nich je poskytována zdarma, případně za sníženou (dotovanou) cenu. Pokud by cena odpovídala vynaloženým finančním nákladům zahrnujícím přípravu, realizaci, dílčí podíl na režijních nákladech organizace, apod., pak by se jednalo o několikanásobné navýšení současných cen na osobu a pravděpodobně by velmi dramaticky poklesla poptávka především ze strany škol. Školy nemají vlastní prostředky na úhradu „reálné“ (nedotované) ceny a jejich úhradu přenášejí na samotné žáky, resp. jejich rodiče.

Neziskové organizace Zlínského kraje nabízející výukové programy EVVO mají v průměru 1,7 pracovního úvazku pro pracovníky, kteří se přímo podílejí na realizaci programů EVVO (lektori, projektoví manažeři, konzultanti, učitelé, apod.).³

Vzhledem k tomu, že v posledních dvou letech významně ubývá dotačních titulů a finančních zdrojů (včetně zdrojů na národní úrovni, jako je zásadní krácení dotační podpory NNO od Ministerstva životního prostředí), lze očekávat, že řada organizací bude v následujícím období čelit menším či větším finančním krizím, které mohou vést ke snížení rozsahu i objemu nabídky či kvality poskytovaných služeb, přechodu na dobrovolnickou bázi, případně i k zániku organizace.

1.2. Školy a školská zařízení

V letech 2000 – 2005 dochází k zapracování EVVO do konkrétních vzdělávacích plánů škol. Environmentální výchova byla zařazena jako samostatné průřezové téma do Rámcových vzdělávacích programů pro základní školy a gymnázia. Jako taková bývá v rámci školních vzdělávacích programů integrována do obsahu více předmětů – zejména pak biologie, zeměpisu, chemie, ale také občanské či výtvarné výchovy. Často bývá realizována formou projektové či tematické výuky, pobytových programů a exkurzí. V této souvislosti školy postupně začínají využívat služeb a metodického vedení některých neziskových organizací. Zájem je zejména o praktické příklady začlenění EV do výuky a zpracování školního programu EVVO⁴.

Významným krokem vedoucím ke zkvalitnění EVVO na školách bylo vydání Metodického pokynu MŠMT k zajištění environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (č. j. 16745/2008 – 22) z 27. října 2008. Tento dokument mj. doporučuje školám a školským zařízením pověřit alespoň jednoho pedagogického pracovníka koordinací environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty. Koordinátor EVVO má dle metodického doporučení na starost realizaci celoškolských ekologických aktivit, řeší uplatňování environmentálního vzdělávání a výchovy ve výuce, poskytuje konzultace a podporu ostatním kolegům, v jejichž spolupráci pak připravuje tzv. Školní program EVVO.

Ve Zlínském kraji v roce 2007 uvádí v dotazníkovém šetření⁵ 92% základních a středních škol, že mají jmenovitě pověřeného koordinátora (jedná se o údaj z celkového počtu odevzdaných dotazníků, nikoliv z celkového počtu škol v kraji). Zároveň v roce 2007 není jasně stanovena forma pověření a kompetence koordinátora. Vytvoření školního programu EVVO uvádí 81% těchto škol. Z nich téměř 60% uvedlo, že mají v plánu jeho přepracování, což svědčí o jejich aktivním přístupu k této problematice. Uváděné výstupy vycházejí z celkového počtu 129 respondentů⁵.

Z dotazníkového průzkumu⁶ v mateřských, základních a středních školách ve Zlínském kraji v září 2012 vyplývá, že ve školách, které poskytly údaje (tedy 70 škol) je v 66% z nich pověřen koordinátor

EVVO. To lze považovat za velmi pozitivní údaj, daný zejména existencí specializačních studií i Metodického pokynu MŠMT k zajištění EVVO ve školách a školských zařízeních (z roku 2008), kde je stanovena role a kompetence koordinátora EVVO.

Některé školy se však pověření koordinátora EVVO vyhýbá, což může souviset s nízkým ohodnocením a motivací učitelů vykonávat funkci koordinátora EVVO, přestože od roku 2007 existuje možnost vyplácení tzv. specializačního příplatku pro školní koordinátory EVVO, nebo též nedostatkem finančních prostředků na vyplácení uvedeného příplatku ze strany škol.

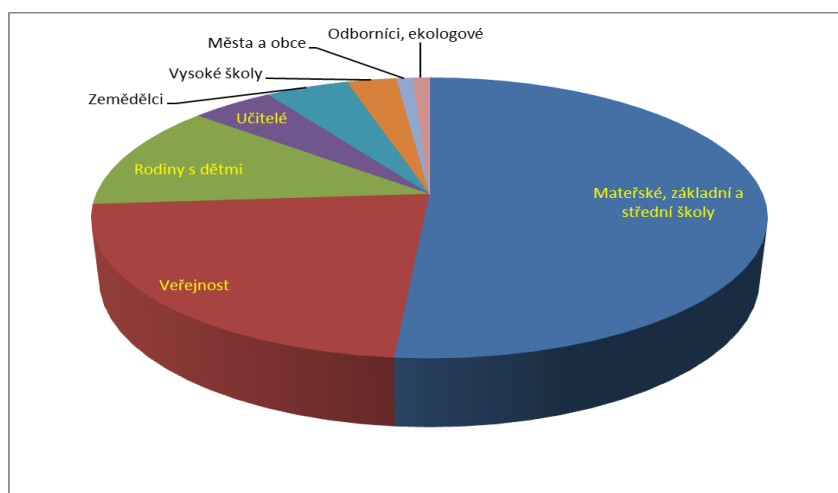
V období 2008 - 2011 lze zaznamenat rostoucí zájem o ekologizaci škol, tj. o praktickou a realizovatelnou ekologickou výchovu, s čímž často souvisí snaha o efektivní využití školních pozemků a zahrad, na jejichž úpravy se školy snaží získávat finanční zdroje⁴.

2. Aktivity a služby EVVO

2.1. Preferované zaměření činnosti středisek EVVO dle cílových skupin

Mezi nejčastější cílové skupiny, na které se střediska ekologické výchovy a ekoporadny ve Zlínském kraji preferenčně nejvíce zaměřují se svými službami a programy, patří především školy (mateřské, základní a střední) s podílem 51% nejčastěji uváděných cílových skupin. Dalšími skupinami, které jsou prioritní pro realizátory EVVO patří veřejnost (22%), rodiny s dětmi (12%), učitelé (5%) a zemědělci (5%). Mezi skupiny s nízkým zastoupením, patří vysoké školy, odborníci a municipality⁶.

Podíl cílových skupin dle preferencí poskytovatelů služeb a programů EVVO⁶

2.2. Aktivity EVVO

Největší objem činností představují výukové programy, které zaznamenaly během posledních let významný nárůst. Dle výsledků programu Národní síť EVVO, který každoročně vyhlašuje MŽP, v rámci celé České republiky navštívilo výukové programy určené pro žáky mateřských, základních a středních škol v roce 2008 cca 140 tis. účastníků, v roce 2009 o téměř 100% více tj. 274 tis. účastníků a v roce 2010 dokonce 331 tis. (měřeno počtem tzv. účastníkohodin, tzn. celkovým počtem účastníků násobeným počtem hodin programu či aktivity). Ve Zlínském kraji však tato tendence není patrná. Ve shodném období bylo dosaženo následujících hodnot: 20.438 účastníkohodin, 16.930 účastníkohodin, 18.471 účastníkohodin.⁷ Tyto výstupy je zapotřebí brát s určitou rezervou, neboť oslovené subjekty neposkytují svá data pro monitorování činnosti pravidelně. Na druhé straně tento údaj vypovídá o stabilitě této formy poskytovaných služeb a trvalém zájmu škol.

Zdroj: SSEV Pavučina, MŽP⁷

Programy bývají nejrůznějšího charakteru: jednohodinové, vícehodinové až vícedenní pobytové. Obsahově se snaží rozvíjet a doplňovat školní výuku o ekologický a environmentální rozměr. Uskutečňují se v terénu, ve střediscích ekologické výchovy nebo přímo ve školách a jsou významným prvkem doplňujícím a zpestřujícím výuku. Mezi školami Zlínského kraje lze z dotazníkového průzkumu⁶ z roku 2012 vysledovat poptávku škol po terénních programech a exkurzích, dále po rukodělných a řemeslných programech. Často školy uvádějí jako nejlepší variantu kombinaci všech forem programů, a to i z hlediska délky jejich trvání (jednodenní i pobytové).

Z hlediska využívání stávajících aktivit EVVO mezi školami, se nejčastěji mezi uváděnými aktivitami objevují jednodenní akce typu Den Země, Ekologická olympiáda, Recyklohraní, Den stromů, apod. Některé školy se zapojují do celostátních projektů typu Ekoškola, Škola pro udržitelný život, Globe. Účastní se různých soutěží na regionální úrovni. Jsou evidovány a spolupracují v rámci celostátních sítí MRKEV (základní a střední školy) a Mrkvička (mateřské školy).

Počty škol zapojených do významných projektů ve Zlínském kraji

Název akce	2009	2010	2011	2012	2013
Projekt Ekoškola	11	15	14	19	19
Projekt Globe	12	13	15	18	16
Les ve škole	1	15	5	7	14
Škola pro udržitelný život	*	*	*	8	8
Zlínská CO2 liga	16	*	20	*	*
Eko-olympiáda pro základní školy (ZŠ Zlín, Štípa)	20	28	23	22	22
Ekologická olympiáda středoškoláků (KOSENKA Valašské Klobouky)	11	*	12	9	10
Soutěž Poznej a chraň!	64	57	57	39	50
Mrkev	43	40	43	43	43
Mrkvička	28	40	36	36	42

Zdroj: Líska, Sdružení Tereza, ZO ČSOP KOSENKA Val. Klobouky, ALCEDO – SVČ Vsetín, Centrum Veronika Hostětín, ZŠ Zlín Nová Cesta, ZO ČSOP Čtyřlístek Zlín

* - data nebyla k dispozici nebo se akce nekonala

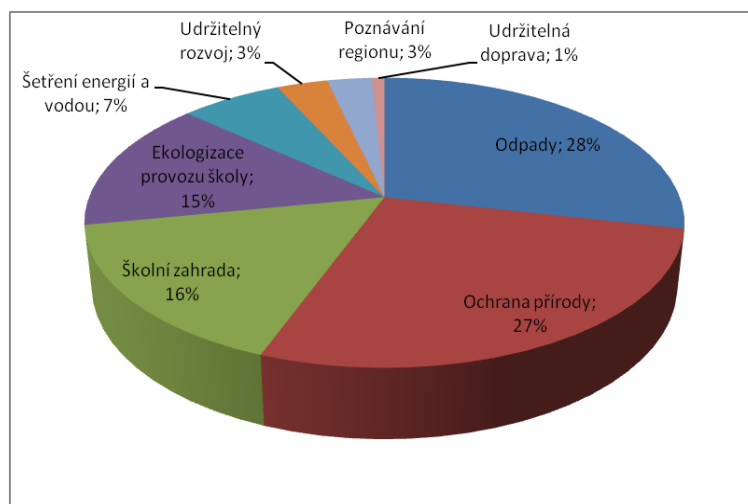
Současně s nárůstem programů pro školy lze v letech 2008 – 2010 vysledovat i rostoucí nabídku aktivit pro širokou veřejnost, odbornou veřejnost i pedagogické pracovníky⁷. Aktivity zaměřující se na komerční sektor se objevují např. v oblasti nakládání s odpady, nicméně jejich potenciál zůstává i nadále spíše ve formě příležitostí.

Nabízené služby zahrnují programy nejrůznějšího charakteru a zaměření. Je však otázkou, zda takovýto tematický rozptyl přispívá k efektivnímu naplňování cílů EVVO.

Příkladem opravdu úspěšné komerční osvěty je činnost společnosti EKO-KOM, a.s., ASEKOL a.s. a ELEKTROVIN a.s. která během několika let dokázala zaujmout obyvatele tak, že celá EVVO může být nyní vnímána pouze jako problematika odpadů a jejich recyklace. Je to sice trochu nešťastné zúžení celé problematiky, nicméně je to ukázka fungujícího marketingu a dobré práce s médii, díky které se alespoň problematika odpadů dostala do širšího povědomí obyvatelstva.

O tom, že je tematika třídění odpadů v rámci aktivity EVVO na školách velmi preferovaná, svědčí výsledky dotazníkového průzkumu ze září 2012 mezi školami Zlínského kraje⁶, které právě třídění a nakládání s odpady preferují nejvíce (28% preferenčních bodů ze všech uvedených témat seřazených podle nejvyšší priority), a dokonce předstihla i téma ochrany přírody (27%). Na dalších místech se v tomto průzkumu umístily témata školních zahrad (16%) a ekologizace provozu školy (14%). Třídění odpadu uvedlo ve svých preferenčních dotaznících bez ohledu na pořadí téměř 70% škol (respondentů průzkumu), následováno ochranou přírody (63% škol) a tématem školních zahrad (53% škol).

Témata preferovaná školami Zlínského kraje⁶

V případě výukových programů určených pro školy si téměř 80% učitelů vybírá program podle toho, zda jejich zaměření vhodně doplňuje výuku, případně je pro ně téma zajímavé z nějakého jiného konkrétního důvodu. Například, pro 18 % učitelů je důležité, zda je výukový program blízko školy z důvodu vysokých nákladů spojených s dopravou. Necelých 10% učitelů uvádí jako rozhodující faktor výběru cenu nabízených služeb⁸. Na základě tohoto šetření můžeme konstatovat, že respektování potřeb škol a důsledná zpětná vazba nabízených služeb jsou klíčové.

V současné době není nastaven účinný systém kontroly kvality výukových programů a služeb nabízených v EVVO. Lze se domnívat, že rostoucí zájem o tyto služby je dokladem kvality. Nicméně zůstává otázkou, proč se při takovém nárůstu poptávky nedaří zastavit finanční propad organizací realizujících EVVO. Účinné kontrolní mechanismy by měly být schopné tuto otázku odpovědět.

Významnou součástí environmentální osvěty je oblast environmentálního poradenství (dále EP). Jedná se o odbornou činnost spočívající v poskytování expertních konzultací (rad), posudků, pomoci s přípravou a vedením konkrétních projektů, řízení procesů, poskytování primárních informací a také činností směřujících ke zprostředkování specifických služeb. EP využívá výsledků vědy a výzkumu a zprostředkovává relevantní odborná data⁹. Environmentální poradenství je založeno na přímé komunikaci s klientem, především při řešení konkrétních otázek a životních situací souvisejících s životním prostředím.

Pro kraje i jiné subjekty veřejné správy je environmentální poradenství účinným nástrojem, který může sloužit k seznamování občanů se zaváděním nových právních norem (vyhlášek, nařízení atp.) či jejich novelizací, programů, strategií, finančních a jiných nástrojů k ochraně životního prostředí a napomáhat jejich pochopení a rychlejšímu zavedení do praxe. Mezi hlavní témata poskytovaného poradenství patří: udržitelná spotřeba a výroba, zelené úřadování, bydlení a domácnost; nakládání s energiemi, její zdroje; voda; doprava, ovzduší, výstavba; potraviny; odpady. Tento typ komplexního a „generalizovaného“ poradenství v oblasti životního prostředí je poskytován veřejnosti zdarma⁹.

Kvalifikované environmentální poradenské služby jsou zajišťovány na národní, regionální i místní úrovni. Vykonává zprostředkující roli mezi občanem a veřejnou správou tím, že vycházejí ze znalosti legislativy, státních, regionálních i lokálních environmentálních koncepcí a rozvojových programů. Usnadňují tak veřejnosti i specifickým cílovým skupinám orientaci v ochraně životního prostředí, v dodržování legislativy, využívání ekonomických i dobrovolných nástrojů a v požadavcích na udržitelnou výrobu a spotřebu. Hlavním efektem poradenství jsou tak přímé změny chování ve prospěch environmentálně příznivějších řešení.

Většina ekoporaden v České republice je sdružena v organizaci STEP, v jejíž databázi se v současné době nachází 159 poraden, 286 poradců nebo poradkyň a 17 poradenských sítí. Na území Zlínského kraje se nachází celkem 10 subjektů, které poskytují environmentální poradenství (seznam organizací je uveden v příloze č. 1).

3. Lidské zdroje

Obecně lze říci, že environmentální výchova je realizována především osobami (učitelé, lektoři) s pedagogickým vzděláním. Ve Zlínském kraji v roce 2007 tato skupina tvořila přes 80% všech lidských zdrojů realizujících EVVO⁵. Přestože neexistují relevantní data dokladující skutečnou situaci, lze s ohledem na celkový stav oblasti vyslovit hypotézu, že v segmentu neziskových organizací zhruba do roku 2006 docházelo k nárůstu pedagogických pracovníků realizujících EVVO. V dalším období pak tento počet postupně klesá, až se v současné době u některých organizací dostává na kritickou hranici udržitelnosti dosavadní nabídky programů včetně souvisejících problémů s efektivitou řízení organizací. Ve školských zařízeních je tato situace odlišná v tom, že EVVO realizuje především jeden koordinátor EVVO za menší či větší spoluúčasti kolegů.

Na potřebu zkvalitňování řízení neziskových organizací se snažil mimo jiné reagovat projekt „Zelená pro Zlínský kraj – environmentální vzdělávání jako cesta k udržitelnému rozvoji“, jehož nositelem byl Zlínský kraj. Projekt byl realizován v letech 2006 – 2008 a měl za cíl stabilizaci environmentálních středisek v kraji. Z výsledků projektu a závěrečné zprávy supervize je však patrné, že ke stabilizaci nedošlo a nebyly ani nastartovány procesy vedoucí k finanční stabilitě a udržitelnosti organizací¹⁰.

Od roku 2005 probíhají v České republice Specializační studia zaměřená na výkon specializovaných činností v oblasti environmentální výchovy. Studia jsou určena kvalifikovaným pedagogickým pracovníkům, primárně učitelům základních a středních škol, v posledních letech jsou navštěvovány i pracovníky mateřských škol. Studia zajišťují akreditované organizace. V období 2005 – 2011 proběhlo v České republice 38 specializačních studií, které organizovalo 11, převážně neziskových, organizací. Specializační studia byla v letech 2005 až 2008 většinou financována z operačního programu Rozvoj lidských zdrojů, v letech 2010 – 2012 pak z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Studia úspěšně absolvovalo za celou dobu jejich konání více jak 850 pedagogů.¹¹ Ve Zlínském kraji byly doposud realizovány dva běhy specializačního studia, které úspěšně absolvovalo 47 pedagogů. Další pedagogové ze Zlínského kraje prošli specializačním studiem u organizací v jiných krajích.

Tabulka - Počet učitelů, kteří úspěšně absolvovali specializační studia ve Zlínském kraji (do konce r. 2012)

Stupeň školy či organizace vysílající učitele	Počet účastníků specializačních studií
Mateřská škola	22
Základní škola	14
Středisko volného času	1
Střední škola	10
CELKEM účastníků	47

Zdroj: ALCEDO – SVČ Vsetín

Vzdělávání lektorů je od roku 2000 řešeno v rámci Národní sítě EVVO, jenž pro ně systematicky organizuje školení a metodickou podporu. V letech 2008 – 2010 byla organizována jak školení pro začínající lektory, tak navazující školení zaměřené na rozvoj specifických dovedností lektorů. Kromě toho bylo realizováno i několik školení na rozvoj manažerských kompetencí pracovníků neziskových organizací.

Ve Zlínském kraji byl v rámci Globálních grantů OPVK v letech 2010 – 2012 podpořen projekt „Školní program krok za krokem - další vzdělávání pedagogů při zajišťování EVVO v MŠ, ZŠ a SŠ“, jehož nositelem bylo ALCEDO – SVČ Vsetín a dodavatelem služeb Líska – občanské sdružení pro EVVO ve ZK. Projekt byl zaměřen na další vzdělávání pedagogických pracovníků mateřských, základních a středních škol v oblasti EVVO, včetně dvou kurzů specializačního studia pro koordinátory EVVO. V rámci projektu proběhlo 52 vzdělávacích programů pro 789 pedagogů. Akreditováno bylo 13 vzdělávacích programů (akreditace MŠMT). Novinkou bylo vzdělávání pro týmy a sborovny škol.

Vzdělávání pedagogů v oblasti EVVO ve Zlínském kraji zajišťuje převážně ALCEDO – středisko volného času Vsetín, které je jediným střediskem ekologické výchovy v kraji, jenž má akreditaci MŠMT pro další vzdělávání pedagogických pracovníků. DVPP v oblasti EVVO zajišťuje od roku 1991. ALCEDO je také krajským koordinátorem sítě MRKEV a Mrkvička (celostátní síť na podporu škol). Dlouhodobý zájem je o témata týkající se plánování EVVO, zpracování školního programu EVVO, ekologizace provozu školy, příklady metod a forem EV, plánování a využití školních zahrad. Přetrvává zájem o terénní exkurze, tematické exkurze po různých zařízeních, kdy mají účastníci možnost vidět příklady dobré praxe, např. realizace školních zahrad, tematická a projektová výuka. Účastníci zejména oceňují praktické náměty, napojení na praxi, následnou metodickou a informační podporu.

Vzdělávání pracovníků středisek ekologické výchovy a ekoporaden, včetně seminářů pro lektory výukových programů, zajišťuje Líska – občanské sdružení pro EVVO ve ZK ve spolupráci s ALCEDEM. V letech 2004 až 2006, 2006 až 2008 a 2009 až 2011 proběhly v rámci různých projektů a s finanční spoluúčástí Zlínského kraje vícemodulové kurzy pro pracovníky SEV a EP zaměřené zejména na řízení organizace, plánování EVVO a metody komunitního rozvoje. Kurzy měly akreditaci MŠMT a zúčastnilo se jich 57 osob.

Vzdělávání lektorů výukových programů je od roku 2000 řešeno v rámci Národní sítě EVVO, jenž pro ně systematicky organizuje školení a metodickou podporu. V letech 2008 – 2010 byla organizována jak školení pro začínající lektory, tak navazující školení zaměřené na rozvoj specifických dovedností lektorů. Kromě toho bylo realizováno i několik školení na rozvoj manažerských kompetencí pracovníků neziskových organizací. V roce 2012, kdy již Národní síť EVVO neprobíhá v dřívějším rozsahu, byly 2 workshopy pro lektory VP připraveny Centrem Veronica Hostětín a Lískou ve spolupráci s ALCEDEM.

V kraji probíhají 4 regionální vzdělávací akce – Krajský veletrh programů a aktivit na podporu EVVO (od r. 2004), Krajská konference o EVVO (od r. 2001), setkání mateřských škol se zájmem o EVVO (1997), setkání zástupců středisek ekologické výchovy, veřejné správy a škol (od r. 1996).

V rámci podprogramů na podporu EVVO Zlínského kraje bylo v letech 2008 – 2010 podpořeno 11 projektů zabývajících se alespoň částečně vzděláváním pedagogických pracovníků, metodickou podporou, poradenstvím a tvorbou výukových materiálů a příruček pro pedagogy.¹²

Z evaluačních dotazníků i dle počtu akcí lze usoudit, že zájem o vzdělávání v oblasti EVVO jak ze strany učitelů škol, tak ze strany lektorů neziskových organizací je dlouhodobý. Problematické však je zajištění stabilní (dlouhodobé) a dostatečné finanční podpory tomuto typu vzdělávání a osvěty, neboť ani jedna z těchto cílových skupin není schopna či ochotna platit za vzdělávací kurzy ceny odpovídajícím skutečným nákladům jejich realizátorů.

4. Motivace a propagační aktivity EVVO

Co se týká propagace EVVO, zdá se, že do povědomí učitelů a veřejnosti se snáze dostávají velké celonárodní projekty typu Ekoškola, Globe, Za Naturou na túru, Škola pro udržitelný život a dále pak pravidelně se opakující akce jako Den Země, Den stromů, Evropský týden mobility, Ekologická olympiáda středoškoláků, Poznej a chraň aj., jejichž medializace je systematická.

Regionálně účinné jsou však i tradiční akce a dlouhodobá činnost místních organizací, např. Valašský mikulášský jarmek ve Valašských Kloboukách, Jablečná slavnost v Hostětíně, mezinárodní filmový festival Týká se to také tebe v Uherském Hradišti (TSTTT), či Lískou udělovaná Cena za přínos k rozvoji EVVO ve Zlínském kraji (od r. 2001). Svou významnou úlohu sehrávají i činnosti, umožňující aktivní zapojení místních obyvatel, zejména v rámci místních Agend 21, místních systémů EVVO či komunitních projektů.

Ověřený podíl na propagaci a medializaci EVVO v regionu má elektronická rozesílka Lísky (od r. 2005), dále webové stránky www.liska-evvo.cz, kde je k dispozici i krajský kalendář akcí EVVO. Občanské sdružení Líska vydává propagační a osvětové materiály, tiskové zprávy, články a vyhledává příklady dobré praxe k zveřejňování. V posledních třech letech k osvětě různých témat přispívají osvětové kampaně, např. Ptáci – žijí tady s námi, Stromy kolem nás, Světový den pro fair trade.

Vzhledem ke stále rostoucí nabídce služeb EVVO při současném zaměření se na větší počet cílových skupin je žádoucí jejich důkladná analýza s ohledem na jejich potřeby a očekávání. Zejména pak komerční sektor realizující strategie CSR – Corporate Social Responsibility představuje potenciální partnery pro spolupráci za předpokladu, že budou dobře pochopeny firemní potřeby a záměry.

5. Koordinace EVVO v kraji, komunikace a informovanost

Ve Zlínském kraji je koordinace a plnění úkolů a opatření vyplývajících se strategie EVVO a jeho akčních plánů zajišťováno Krajským úřadem Zlínského kraje, a to především prostřednictvím odboru životního prostředí a zemědělství za spolupráce s odborem školství, mládeže a sportu. Zároveň zde fungují dvě pracovní skupiny: První je Komise EVVO Rady Zlínského kraje, druhou skupinu tvoří Řídící výbor a členové občanského sdružení Líska, která však není oficiálním krajským koordinátorem EVVO a většinu koordinačních aktivit realizuje v rámci svých projektových činností. Líska spolu s ALCEDEM – střediskem volného času ve Vsetíně zajišťuje od roku 2006 provoz Kanceláře pro EVVO jako informačního, vzdělávacího a metodického centra pro EVVO ve Zlínském kraji. Aktivity kanceláře vycházejí ze současné Koncepce EVVO a jsou financovány ze zakázek ZK a různých projektů.

Komunikační kanály jsou v rámci kraje hodnoceny většinou participujících subjektů jako velmi kvalitní. Od roku 2005 je systematicky budován Environmentální komunikační a informační systém, jehož součástí je elektronická rozesílka, správa databází škol, nositelů a partnerů EVVO, webové stránky www.liska-evvo.cz, Krajský kalendář akcí EVVO, knihovna. Informace jsou vyvěšovány na webových stránkách Zlínského kraje www.kr-zlinsky.cz, dále pak na stránkách www.zkola.cz

a www.zlk.neziskovka.cz. Většina subjektů vydává své nabídky a uvádí přehled činností na svých webových stránkách.

I přes poměrně dobře nastavený a fungující komunikační systém nesplňuje současná koordinace EVVO ve Zlínském kraji předpoklady řízení, jež by definovalo priority a cíle, které lze ve stávajících finančních podmínkách naplňovat. Tento stav byl výsledkem dosavadní koncepce EVVO, která neměla jasně definovanou vizi, nastavené dlouhodobé cíle a priority. V akčních plánech přijímaných v předchozích obdobích nebyly stanovovány téměř žádné měřitelné cíle a navržené činnosti nebyly podloženy finančními prostředky. Proto tyto akční plány lze jen obtížně objektivně vyhodnotit.¹³

6. Výčet stávajících forem podpory

Podpora EVVO je ve Zlínském kraji poskytována od roku 2003 formou Podprogramů určených na rozvoj ekologických aktivit. Do roku 2005 byly vyhlašovány dva podprogramy: jeden odborem školství, mládeže a sportu a druhý odborem životního prostředí a zemědělství. V roce 2006 došlo ke snížení celkové částky vyčleněné na podprogramy a nadále je vyhlašován již jen jeden podprogram.¹⁴

Následující tabulka uvádí přehled finančních prostředků rozdělených v rámci Podprogramů v letech 2003 – 2013:

rok	číslo podprogramu	částka vyčleněná na podprogram v Kč	požadovaná dotace od všech žadatelů v Kč	počet podaných žádostí	počet podpořených žádostí	% uspokojených žádostí	Výstupy projektů
2003	MR05-03	900.000,-	1.649.204,-	27	15	55,56	5 414 přímých, 14 240 nepřímých účastníků
2003	MR07-03	1.000.000,-	1.687.474,-	34	17	50,00	16 069 přímých, 21 150 nepřímých účastníků, 9 druhů vydaných tiskovin
2004	MR05-04	1.020.000,-	2.051.590,-	31	15	48,39	36 843 přímých, 45 750 nepřímých účastníků, 8 druhů vydaných tiskovin
2004	MR02-04	1.000.000,-	2.842.232,-	46	16	34,78	6 319 přímých, 62 737 nepřímých účastníků, 54 druhů vydaných tiskovin
2005	MR04-05	1.157.560,-	2.371.382,-	38	20	52,63	56 244 přímých, 28 850 nepřímých účastníků, 6 druhů vydaných tiskovin
2005	MR05-05	1.000.000,-	2.046.955,-	35	14	40,00	8 166 přímých, 15 965 nepřímých účastníků, 22 druhů vydaných tiskovin
2006	MR04-06	1.500.000,-	1.859.817,-	29	18	62,07	12 438 přímých, 23 575 nepřímých účastníků, 48 druhů vydaných tiskovin, 134 realizovaných akcí
2007	MR02-07	1.500.000,-	2.945.955,-	43	23	53,49	22 387 přímých, 71 730 nepřímých účastníků, 40 druhů vydaných tiskovin, 87 realizovaných akcí
2008	PF03-08	1.078.000,-	3.482.000,-	51	16	31,37	86 realizovaných výukových programů, 44 druhů vydaných tiskovin, 148 realizovaných akcí
2009	PF03-09	1.000.000,-	3.251.000,-	47	14	29,79	103 realizovaných akcí, 51 výukových programů, 7364 ks publikací a tištěných materiálů
2010	PF04-10	575.725,-	1.364.000,-	23	11	52,17	40 realizovaných akcí, 10 výukových programů, 11 144 ks vydaných publikací a tiskovin
2011	PF04-11	500.000,-	659.000,-	11	8	72,72	39 realizovaných akcí, 17 výukových programů, 10 druhů vydaných publikací a tiskovin
2012	PF04-12	500.000,-	1.436.000,-	24	10	41,67	77 realizovaných akcí, 193 výukových programů, 42 druhů vydaných publikací a tiskovin
2013	PF04-13	500.000	1.515.000	31	11	35,48	Probíhá, není uzavřeno
2014	PF04-14	475.000	1.060.000	19	9	47,36	Probíhá, není uzavřeno
celkem		13.706.285,-					

SWOT analýza

Následující údaje zahrnuté do SWOT analýzy jsou sumarizací závěrů vyplývajících z analytické části koncepce EVVO, které byly doplněny o údaje z dotazníkového průzkumu⁶, který z pověření krajského úřadu Zlínského kraje realizovala Líska o.s. a který proběhl v září 2012 u všech typů škol Zlínského kraje, u poskytovatelů služeb a programů EVVO a odborníků pro tuto oblast.

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Funkční systém koordinace a informování o aktivitách EVVO v kraji • Existující pestrá nabídka aktivit EVVO pro školy – výukové programy, soutěže, olympiády, besedy, apod. • Tradiční pořádání environmentálních osvětových akcí, soutěží a kampaní (např. Den Země, Den stromů, Fairtradová snídani, Evropský týden mobility, Ekologická olympiáda, Festival demokracie a občanské společnosti Zlínské jaro, atd.) • Existence početné sítě organizací nabízejících EVVO včetně nových objektů podpořených z OPŽP PO7 (Muzeum regionu Valašsko, Envicentrum Vysoké Pole) • Dostatečné množství kvalitních dostupných materiálů a metodik pro školy • Kvalitně realizované studium k výkonu specializovaných činností pro koordinátory EVVO (2 kurzy, z toho 1 pro MŠ – druhý na území ČR) • Inspirativní aktivity pro učitele (krajský veletrh programů a aktivit, Toulavý autobus po přírodních zahradách, konference EVVO, setkání Mrkvičky apod.) • Oceňování osobností EVVO v kraji (Cena za přínos k rozvoji EVVO) • Setkávání SEV a ekologických poraden • Napojení na celostátní projekty a sítě (Ekoškola, MRKEV, Mrkvička, apod.) • Dlouhodobá finanční podpora ze strany kraje prostřednictvím grantové podpory • Vznik a existence Lísky – krajský reprezentant EVVO, zázemí pro SEV • Rozmanité zaměření SEV v regionu • Služby a programy pro koordinátory EVVO (např. metodika ke zpracování školního programu EVVO) 	<ul style="list-style-type: none"> • Absence definování priorit a měřitelných cílů EVVO ve strategických dokumentech • Chybí systém dlouhodobé finanční stabilizace systému EVVO • Není určen oficiální subjekt jako krajský koordinátor EVVO • Neexistuje funkční způsob měření kvality a efektivity výukových programů a průzkum mapující potřeby a očekávání cílových skupin • Tematicky nesystematické, kapacitně nedostačující a regionálně nevyrovnané DVPP a služby EVVO • Zapojení expertů na ŽP, např. pracovníků CHKO, AOPK, ZOO, univerzit • Nedostatečné povědomí zřizovatelů škol o systému seminářů a vzdělávání učitelů • Nedostatečné zapojení veřejné správy a komerčních subjektů do podpory a činností EVVO • Nedostatečný počet setkávání učitelů s pracovníky z ekocenter za účelem osobní prezentace výukových programů a aktivit (např. formou metodických skupin či sekcí) • Cena vzdělávacích programů je závislá na dotační podpoře • Malá nabídka programů pro předškolní děti především v terénu • Nепrovázanost s jinými obory, vazba jen na životní prostředí • Nízké využívání výuky v terénu • Nízké zapojení cílových skupin (vyjma žáků ZŠ, SŠ a učitelů)

Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none"> • Využití přírodních i kulturních zajímavostí kraje pro EVVO • Využívání školních zahrad pro aktivity EVVO • Spolupráce se zájmovými svazy a sdruženími při programech (včelaři, myslivci, apod.) • Dostatek ochotných jednotlivců i subjektů připravených k dobrovolné spolupráci při EVVO • Inspirace v jiných osvědčených programech a osvětových akcích (Ekologické dny v Olomouci) • Asistence a servis školám při žádání o různé granty, dotace (konzultace, služba, seminář, apod.) • Spolupráce s ostatními (sousedními) kraji a zapojování do celonárodních aktivit • Společné projekty škol a NNO • Využívání manažerských přístupů a zkušeností z podnikatelské sféry (plánování, řízení organizace, apod.) • Začlenění environmentální osvěty a vzdělávání do ostatních strategických dokumentů kraje • Využití budoucího programového období pro čerpání fondů Evropské unie pro financování EVVO, zapojení do mezinárodních projektů • Podpora a rozšiřování dobrovolných aktivit (zavádění EMAS, projekty čistší produkce, prevence, zelené úřadování) • Navázání spolupráce s MAS (program LEADER) • Využívání atraktivních témat souvisejících s životním prostředím: ekologické zemědělství, zdravý životní styl, krajina, kvalita potravin, pohyb dětí (prevence proti obezitě, podpora obratnosti a smysluplného trávení volného času), udržitelná turistika apod. • Spolupráce s komerčním sektorem a přenos manažerských dovedností výměnou za služby NNO • Využívání dárcovství od jednotlivců i právnických osob • Spolupráce a sdílení know-how učitelů škol a lektorů SEV • Vlastní ediční centrum • Poptávka po balíčcích služeb pro různé cílové skupiny (školy, rodiny, obce, firmy) 	<ul style="list-style-type: none"> • Nejistota stabilního financování aktivit EVVO v kraji • Vysoká míra závislosti EVVO na veřejných finančních zdrojích • Konkurence EVVO s jinými tématy (např. kultura, sport, lidská práva, drogová prevence) • Nedostatek prostředků ve školách na DVPP na uvolňování pedagogů (souvisí i s účastí na soutěžích, výukových programech apod.) • Nedostatečná politická podpora EVVO • Nedostatek vhodné motivace k probuzení aktivního zájmu dětí a mládeže Soustředění pozornosti škol pouze na předměty maturitní zkoušky • Další snižování časových dotací ve vyučování pro přímý kontakt dětí s přírodou • Nedostatečné ohodnocení a motivace pedagogických pracovníků • Neochota vyučujících a vedení škol zapojovat se do EVVO • Nepochopení EVVO ze strany zřizovatelů škol • Byrokratické překážky při přípravě a předkládání projektů a jejich složitá administrace (zvláště u fondů EU) • Negativní vnímání ekologických organizací u veřejnosti způsobených mediálními „kauzami“

Návrhová část

Tato část koncepce obsahuje rozdělení systému environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty do jednotlivých prioritních oblastí, které se budou naplňovat prostřednictvím navržených opatření. Každé opatření má stanoveny návrhy konkrétních činností, které je nutné realizovat v oblasti EVVO na území Zlínského kraje.

Vize koncepce

Vize je vyjádřením dlouhodobého cíle, kterého by mělo být dosaženo nejpozději na konci období platnosti této koncepce, tedy v roce 2022. Vize není závislá na dílčích etapách plnění koncepce a zůstává neměnná po celou dobu realizace koncepce. Vize vyjadřuje rámcovou představu o tom, kam chceme oblast EVVO dlouhodobě směřovat a čeho chceme v dlouhodobém horizontu dosáhnout. Vize je východiskem pro určení dalších úrovní strategického dokumentu, tzn. prioritních oblastí a opatření.

Pro území Zlínského kraje byla stanovena následující vize:

Nejpozději v roce 2022 mají obyvatelé Zlínského kraje informace, znalosti, postoje a dovednosti potřebné pro environmentálně odpovědné jednání v souladu s principy udržitelného rozvoje.

Pro splnění výše uvedené vize budou činnosti EVVO zefektivněny a vzájemně funkčně provázány, aby se dosáhlo plné integrity systému EVVO. Zároveň bude zajištěna jeho snadná dosažitelnost pro většinu škol a ostatních cílových skupin.

Systém bude zároveň v souladu s obecným cílem EVVO¹⁵ v České republice, kterým je „rozvoj kompetencí potřebných pro environmentálně odpovědné jednání tj. jednání, které je v dané situaci a daných možnostech co nejpříznivější pro současný i budoucí stav životního prostředí. Environmentálně odpovědné jednání je chápáno jako odpovědné osobní, občanské a profesní jednání, týkající se zacházení s přírodou a přírodními zdroji, spotřebitelského chování a aktivního ovlivňování svého okolí s využitím demokratických procesů a právních prostředků.“

Vize koncepce EVVO Zlínského kraje je též v souladu s cílem Státního programu EVVO ČR: „vybudovat komplexní fungující systém environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v České republice, který se pozitivně projeví v šetrnějším přístupu společnosti k životnímu prostředí, a v důsledku toho také snížením nutných nákladů na životní prostředí a zapojení veřejnosti do řešení a odstraňování problémů životního prostředí.“

Prioritní oblasti

Prioritní oblasti se stanovují na základě přímého vztahu k naplnění celkové vize koncepce.

Prioritní oblasti mají definován jasný obsah a časový limit, po kterém musí být vyhodnotitelné.

Mezi prioritní oblasti této koncepce patří:

- Prioritní oblast 1: **Kvalitní vzdělávací a výukové programy**
- Prioritní oblast 2: **Dostupné zázemí a infrastruktura pro EVVO, metodiky a pomůcky**
- Prioritní oblast 3: **Stabilní a kvalitní lidské zdroje pro realizaci EVVO**
- Prioritní oblast 4: **Motivační a osvětové aktivity, propagace EVVO a příklady dobré praxe**
- Prioritní oblast 5: **Kvalitní koordinace, komunikace, informovanost a spolupráce partnerů v kraji**
- Prioritní oblast 6: **Environmentální poradenství**

Pro každou prioritní oblast jsou níže stanovena opatření, která jsou nutná pro dosažení cílů, definovaných u každé prioritní oblasti a která zohledňují závěry SWOT analýzy.

Schéma jednotlivých úrovní koncepce

Vize					
Nejpozději v roce 2022 mají obyvatelé Zlínského kraje informace, znalosti, postoje a dovednosti potřebné pro environmentálně odpovědné jednání v souladu s principy udržitelného rozvoje					
Prioritní oblasti					
1	2	3	4	5	6
Kvalitní vzdělávací a výukové programy	Dostupné zázemí a infrastruktura pro EVVO, metodiky a pomůcky	Stabilní a kvalitní lidské zdroje pro realizaci EVVO	Motivační a osvětové aktivity, propagace EVVO a příklady dobré praxe	Kvalitní koordinace, komunikace, informovanost a spolupráce partnerů v kraji	Environmentální poradenství
Opatření					
1.1. Určení prioritních environmentálních vzdělávacích tematických okruhů na krajské úrovni	2.1. Analyzovat a vymezit páteřní infrastrukturu pro minimální účinné pokrytí EVVO v kraji včetně identifikace míst vhodných pro EVVO	3.1. Nastavení systému vzdělávání a rozvíjení kompetencí lektorů ekologických výukových programů	4.1. Motivační a osvětové aktivity, které směřují k environmentálně odpovědnému jednání	5.1. Popis kompetencí a stanovení odpovědnosti a forem spolupráce mezi stávajícími koordinačními skupinami v kraji	6.1. Podpora a stabilizace sítě organizací poskytujících EP ve ZK
1.2. Koordinace při získávání relevantních a validních dat o životním prostředí v kraji pro potřeby EVVO	2.2. Vytvoření metodické skupiny pro EVVO	3.2. Další vzdělávání pedagogických pracovníků v EVVO	4.2. Podpora vhodných příkladů dobré praxe jako vzorů pro ekologicky šetrné jednání	5.2. Funkční komunikace a poskytování informací v kraji	6.2. Spolupráce poraden, přenos a výměna zkušeností a začlenění do celostátní sítě ekologických poraden STEP.
1.3. Realizace kvalitních vzdělávacích, výukových a osvětových programů	2.3. Poskytovat, šířit a odkazovat na aktuální metodické podklady, materiály a pomůcky pro EVVO, především pro školy	3.3. Spolupráce s vybranými vysokými školami týkající se výuky budoucích pedagogů, včetně zařazení pravidelné praxe studentů v institucích poskytujících EVVO	4.3. Podpora spolupráce SEV a CSR firem	5.3. Vytváření akčních plánů koncepce EVVO a jejich průběžné vyhodnocování	
1.4. Získávání zpětné vazby a evaluace vzdělávacích, výukových a osvětových programů	2.4. Evidovat publikační aktivity v oblasti EVVO v kraji	3.4. Systematické a cílené aktivní zapojování dobrovolníků do aktivit EVVO formou vytváření atraktivních možností pro zapojení			
1.5. Získávání příkladů dobré praxe ze zahraničních zdrojů a projektů		3.5. Rozvíjení a podpora aktivit směřujících k povzbuzení a motivaci pracovníků EVVO			

Definování prioritních oblastí

Prioritní oblast 1: Kvalitní vzdělávací a výukové programy

Specifický cíl: Systematická tvorba nabídky kvalitních programů a služeb EVVO odpovídajícím prioritám pro dané období

Popis: Nabídka programů a činností v oblasti EVVO bude aktuální, dostupná a srozumitelná, atraktivní, odborně zajišťovaná a kvalitně prováděná všemi relevantními subjekty, které se zaměřují na oblast EVVO (školy, NNO, odborné instituce, apod.). Aktuálnost vzdělávacích, výchovných a osvětových aktivit bude reagovat na vývoj poptávky po těchto programech, a také bude zohledňovat specifika Zlínského kraje. Současně bude uzpůsobena cílovým skupinám, tak, aby byla srozumitelná z hlediska cílů a obsahu a diferencovaná pro různé cílové skupiny včetně toho, že bude nabízet konkrétní výstupy, pomůcky a nástroje pro činnost, jednání a aktivní zapojení cílových skupin. Programy by měly využívat venkovního prostředí a kontaktu obyvatel s přírodním prostředím jako základního předpokladu pro vytváření pozitivního vztahu ke svému okolí. Důležité je též určení prioritních environmentálních témat pro vzdělávání pro specifické časové období, např. doby trvání akčního plánu, aby bylo možné preventivně působit na předcházení nejpálčivějších problémů na úrovni kraje. Z hlediska aktuálnosti informací a dat, která jsou využívána v oblasti EVVO je důležité zajistit vhodný a lehce dostupný zdroj, např. z krajského úřadu, úřadů měst a obcí, odborných institucí, univerzit, apod. Kvalita nabízených aktivit bude ověřována odpovídajícími evaluačními metodami pro ověření kvality a efektivity z hlediska naplňování vzdělávacích cílů. Pro získávání nových impulsů v rámci EVVO je důležité získání dobrých zkušeností z projektů EVVO, které se realizovaly v zahraničí a mají pozitivní dopad na cílové skupiny.

Navrhovaná opatření:

- 1.1. Určení prioritních environmentálních témat z hlediska vzdělávání na krajské úrovni
- 1.2. Koordinace při získávání relevantních a validních dat o životním prostředí v kraji pro potřeby EVVO
- 1.3. Realizace kvalitních vzdělávacích, výukových a osvětových programů
- 1.4. Získávání zpětné vazby a evaluace vzdělávacích, výukových a osvětových programů
- 1.5. Získávání příkladů dobré praxe ze zahraničních zdrojů a projektů

Opatření 1.1. *Určení prioritních environmentálních vzdělávacích tematických okruhů na krajské úrovni*

Popis opatření: Tematické okruhy vzdělávacích, výukových a osvětových programů pro většinu cílových skupin musí být identifikována ze strany kraje tak, aby jejich realizace přispěla ke zvyšování ekologického vědomí obyvatel ZK a preventivně též snížení potenciálního poškození vybraných složek životního prostředí. Znalosti, dovednosti a postoje cílových skupin tak budou rozvíjeny s důrazem na specifika kraje a na předcházení environmentálních rizik. Samotné tematické okruhy (např. odpadové hospodářství, ochrana biodiverzity, zdroje znečištění ovzduší, ochrana vodních toků a studánek apod.) mohou být zakomponována do dotačních programů kraje, aby následně byli samotní realizátoři EVVO motivováni k vytváření programů nebo jejich preferování ve své nabídce. Témata budou stanovena vždy na dobu platnosti aktuálního akčního plánu, popř. doplňována podle aktuálních potřeb kraje.

Garant: Zlínský kraj
Priorita: Střední
Finanční nároky a zdroje: Bez dodatečných finančních nároků na rozpočet ZK.
Indikátor/y: Seznam prioritních environmentálních témat pro EVVO pro období vymezené platností Akčního plánu koncepce.
Spolupracující subjekty: Líska o.s., SEV, AOPK, muzea, města a obce

Opatření 1.2. *Koordinace při získávání relevantních a validních dat o životním prostředí v kraji pro potřeby EVVO*

Popis opatření: Vzdělávací programy musí vždy vycházet z dat a analýz o stavu životního prostředí (případně o dopadech na zdravotní stav obyvatel), které jsou aktuální, ověřitelné a pocházejí z hodnověrného (oficiálního) zdroje. Jenom tak je možné reagovat na možné změny a přizpůsobovat výukové programy aktuálním potřebám škol či jiných cílových skupin. Kraj může též využívat a následně poskytovat tištěné nebo elektronické zdroje, které má krajský úřad k dispozici v rámci jiných odborů či oddělení. Pro poskytování specifických informací může kraj oslovit instituce veřejné správy, které provádějí průzkumy a měření, nebo data zpracovávají.

Garant: Zlínský kraj
Priorita: Nízká
Finanční nároky a zdroje: Bez dodatečných finančních nároků na rozpočet ZK.
Indikátor/y: Kraj v případě potřeby oslovuje specializované instituce za účelem získání odborných dat pro potřeby EVVO.
Spolupracující subjekty: AOPK, MŽP, univerzity, krajská hygienická stanice, Eko-kom, ministerstva, případně další relevantní instituce.

Opatření 1.3. *Realizace kvalitních vzdělávacích, výukových a osvětových programů*

Popis opatření: Realizace tohoto opatření zajistí dostupnou nabídku vzdělávacích programů, především pro cílovou skupinu škol (žáci a učitelé), která bude vycházet z prioritních environmentálních témat (tam, kde to bude možné) a využívat aktuální a dostupná data o životním prostředí na území kraje i České republiky (vazba na opatření 1.1. a 1.2.). Příslušný odbor krajského úřadu bude sledovat nabídku institucí poskytujících vzdělávací programy EVVO a bude vést průběžnou evidenci počtu výukových programů postavenou na dobrovolnosti poskytovatelů těchto dat, kterou bude nejméně 1x ročně vyhodnocovat. Zároveň je nutné sledovat vlivy na zvýšení či snížení poptávky za stanovená časová období a vyhodnocovat dostupnost a pokrytí kraje vzdělávacími programy.

Garant: Zlínský kraj
Priorita: Vysoká
Finanční nároky a zdroje: Grantový program ZK, dále zdroje nadací a fondů EU.
Indikátor/y: Počet realizovaných vzdělávacích a výukových programů EVVO a DVPP se zaměřením na životní prostředí a počet účastníkohodin za rok podle jednotlivých cílových skupin.

Spolupracující subjekty: Líska o.s., SEV, subjekty realizující vzdělávací programy EVVO

Opatření 1.4. Získávání zpětné vazby a evaluace vzdělávacích, výukových a osvětových programů

Popis opatření: Pro zvýšení účinnosti a dopadu vzdělávacích programů na kompetence cílových skupin je klíčové systematické sledování zpětné vazby cílových skupin. Každoročně je též důležité vykonat evaluace vybraných programů od nezávislých hodnotitelů, kteří posoudí naplňování cílů programů, použité metody práce, využívání pomůcek a prostředí pro environmentální vzdělávání. Pro tyto procesy, které povedou ke zkvalitňování nabízených programů a následně i zefektivnění podpory kraje do aktivit, které dosahují nejlepších výsledků, je nezbytné mít zpracovanou jednotnou metodiku a pravidla, která budou přijímaná klíčovými aktéry EVVO v kraji. Na základě získaných výsledků zpětné vazby a evaluace příslušný odbor krajského úřadu výsledky vyhodnotí, bude sledovat trendy, a to s využitím celostátních metodik.

Garant: Zlínský kraj

Priorita: Nízká

Finanční nároky a zdroje: Evaluace programů vybranými externími subjekty – cca. 50.000 Kč / ročně
Vypracování metodiky pro evaluaci a hodnocení zpětné vazby (v případě vyhotovení externími subjekty) – cca 17.500 Kč – jednorázová částka z rozpočtu ZK.

Indikátor/y: Počet evaluovaných programů EVVO a získané zpětné vazby od jejich účastníků za rok a vyhodnocení meziročních trendů.

Spolupracující subjekty: Líska o.s.; univerzita; odborníci pro oblast EVVO

Opatření 1.5. Získávání příkladů dobré praxe ze zahraničních zdrojů a projektů

Popis opatření: Získávání zahraničních zkušeností a přenos dobré praxe má sloužit jako možnost inovace a zlepšování efektivity stávajících výukových programů tak, aby byly zohledněny nejnovější poznatky v oblasti EVVO. Realizátoři zároveň budou motivováni k zapojování do přeshraničních a mezinárodních projektů a své budované know-how zviditelnit mimo region. V tomto mohou pomoci příslušné relevantní odbory krajského úřadu, které mohou upozorňovat realizátory EVVO na možné nabídky zapojení do projektů či sledovat zahraniční trendy v EVVO.

Garant: Zlínský kraj

Priorita: Nízká

Finanční nároky a zdroje: Bez dodatečných finančních nároků na rozpočet ZK.

Indikátory: Jsou získávány a prezentovány příklady dobré praxe ze zahraničních zdrojů a projektů.

Spolupracující subjekty:

Prioritní oblast 2: Dostupné zázemí a infrastruktura pro EVVO, metodiky a pomůcky

Specifický cíl: Zajištění kvalitního zázemí pro tvorbu a realizaci vzdělávacích programů, včetně definování základní (páteřní) infrastruktury pro EVVO, informačního, metodického a vzdělávacího místa pro EVVO a kvalitních informací.

Popis: Dostatek míst v regionu vhodných pro realizaci aktivit EVVO je nezbytným předpokladem pro kvalitní, praktickou a udržitelnou environmentální výchovu. Pro realizaci aktivit EVVO je klíčové kvalitní zázemí vzdělávacích středisek či institucí, které se EVVO zabývají, kvalitní (odborně a didakticky zpracované) metodické materiály a pomůcky. Do kvalitní infrastruktury EVVO patří vedle samotných interiérů SEV a škol i venkovní přírodní exteriéry, stejně jako

prostředí, které slouží k ochraně životního prostředí, nebo odstraňování škodlivých složek (odpadu). Důležitý je též motivační faktor, tedy aby tyto interiéry a exteriéry v maximální možné míře byly budovány jako příklady dobré praxe, např. zelené úřadovány, nízkoenergetické a pasivní objekty, využívání alternativních zdrojů energie apod.

Navrhovaná opatření: 2.1. Analyzovat a vymezit páteční infrastrukturu pro minimální účinné pokrytí EVVO v kraji včetně identifikace míst vhodných pro EVVO („bílá místa“)
2.2. Vytvoření metodické skupiny pro EVVO
2.3. Poskytovat, šířit a odkazovat na aktuální metodické materiály a pomůcky pro EVVO, především pro školy
2.4. Evidovat publikační aktivity v oblasti EVVO v kraji

Opatření 2.1. Analyzovat a vymezit páteční infrastrukturu pro minimální účinné pokrytí EVVO v kraji včetně identifikace míst vhodných pro EVVO („bílá místa“)

Popis opatření: Předpokladem pro aktivní využívání vzdělávacích, výchovných a osvětových aktivit na území kraje je dostatečná (minimální) síť infrastruktury a zázemí pro EVVO, které je snadno dopravně dostupné ze strany cílových skupin, především škol. Páteční infrastruktura je tvořena jednak prostředím středisek ekologické výchovy (vhodný interiér, okolí SEV), dále pak doprovodným „vybavením“ přímo v terénu, které je možné využívat a dále rozvíjet v rámci aktivit EVVO na území Zlínského kraje, např. naučné stezky, informační body, naučné tabule, doporučené výukové trasy, dále muzea s přírodovědnou expozicí, areál, expozice a vybavení Zoo Zlín apod. Vedle toho lze do infrastruktury EVVO zařadit i místa, která nemají charakter přírodního prostředí, avšak souvisí s ochranou některé z jejích složek, např. skládky odpadu, třídírny, čističky odpadních vod a další provozy, které využívají technologie pro zlepšení stavu ŽP nebo energetických úspor. Neméně důležité jsou též školní zahrady, které mohou sloužit jako vhodné zázemí pro výuku zaměřenou na poznávání přírody, místního prostředí a životního prostředí. Pro další plánování pokrytí environmentální infrastruktury na území Zlínského kraje je zapotřebí vyhotovit „mapu“ infrastruktury vhodné pro EVVO, včetně jejího možného využití z hlediska cílových skupin. Výstup bude k dispozici v elektronické podobě na webových stránkách kraje.

Garant: Zlínský kraj
Priorita: Nízká
Finanční nároky a zdroje: Zpracování přehledu pokrytí území kraje infrastrukturou EVVO – 10.000 Kč (jednorázově) z rozpočtu ZK (ověření údajů bude zpracována po 6 letech).
Indikátory: V kraji je vytvořena diverzifikovaná síť infrastruktury EVVO obsahující SEV, místa pro venkovní výuku, upravené školní zahrady, které zabezpečují funkční zajištění environmentální výchovy na území kraje.
Spolupracující subjekty: Líska o.s., SEV, AOPK, komerční subjekty

Opatření 2.2. Vytvoření metodické skupiny pro EVVO

Popis opatření: Vytvořit metodickou skupinu pro EVVO. Bude vyhledávat příklady dobré praxe, sledovat trendy EVVO. Bude vyhledávat, shromažďovat, evidovat a prezentovat metodické materiály (manuály, publikace, pracovní listy, metodické listy apod.) a pomůcky, bude evidovat lektory, metodiky a poradce v oblasti EVVO. Bude vytipovávat, iniciovat a zpracovávat regionální metodické materiály. Bude

reagovat na nová témata na regionální, celostátní i globální úrovni a doporučovat nové či úpravu stávajících aktivit (např. výukových programů).

Garant: Zlínský kraj
Priorita: Střední
Finanční nároky a zdroje: 10.000 Kč ročně na zajištění metodického zázemí ve ZK.
Indikátory: Existence metodické skupiny pro EVVO ve Zlínském kraji

Spolupracující subjekty: Školy, SEV

Opatření 2.3. *Poskytovat, šířit a odkazovat na aktuální metodické materiály a pomůcky pro EVVO, především pro školy*

Popis opatření: Metodické materiály jsou předpokladem pro zvyšování kvality a účinnosti EVVO, zejména naplňování průřezového tématu EV ve školách a výukových programů. Jednotlivé metodické materiály a pomůcky, které budou v elektronické verzi a určeny pro běžné šíření, budou poskytovány prostřednictvím rozesílky na subjekty, které realizují EVVO a na školy, jako podkladový materiál pro koordinátory EVVO. Další materiály a pomůcky budou k dispozici a budou podle možností šířeny v rámci regionálních akcí a sítí. Bude sledována zpětná vazba od příjemců rozesílky. Různé publikace a audiovizuální materiály budou k dispozici také v knihovně EVVO.

Garant: Vybraná organizace či odborná skupina v kraji
Priorita: Střední
Finanční nároky a zdroje: Pokrytí nákladů na provoz knihovny a na přípravu rozesílky a její pravidelnou realizaci – 40.000 Kč / rok z rozpočtu ZK.
Indikátory: Metodické materiály jsou aktuální a dostupné pro realizátory EVVO. Počet osob / organizací využívající aktivně metodické materiály.

Spolupracující subjekty: SEV, školy

Opatření 2.4. *Evidovat publikační aktivity v oblasti EVVO v kraji*

Popis opatření: V rámci koordinace aktivit EVVO v regionu bude příslušný odbor KÚ vést evidenci a shromažďovat výtisky veškerých dostupných materiálů, tiskovin a elektronického vydání od všech aktérů EVVO v regionu. Zároveň bude tyto publikace a materiály poskytovat ke sdílení zájemcům a bude o nich informovat na webových stránkách kraje. V případě potřeby a dohody jednotlivých subjektů může v budoucnu vzniknout jednotná ediční řada publikací EVVO v regionu.

Garant: Zlínský kraj
Priorita: Nízká
Finanční nároky a zdroje: Bez dodatečných finančních nároků na rozpočet ZK.
Indikátory: Celkový počet evidovaných publikací EVVO v rámci regionu a jejich přírůstek za rok.

Spolupracující subjekty: Líska o.s., SEV, muzea, Zoo, AOPK, školy

Prioritní oblast 3: *Stabilní a kvalitní lidské zdroje pro realizaci EVVO*

Specifický cíl: Stabilizovat počet pracovníků v oblasti EVVO a zajistit jejich odborný růst.

Popis: Dostatek lektorů, pedagogů a koordinátorů EVVO vybavených odpovídajícími

kompetencemi je nezbytným předpokladem pro přípravu a vedení kvalitních výukových a vzdělávacích programů, dobrou koordinaci aktivit a všeobecně kvalitativní růst celé oblasti EVVO s vyšším dopadem na znalosti a dovednosti populace. Pracovníci musí mít zároveň dobré zázemí v organizaci, která je kvalitně řízená a kde jsou jasně rozděleny odpovědnosti na úrovni programů, řízení a administrativy. Získání či příprava manažersky orientovaných lidí a zlepšování manažerských dovedností stávajících vedoucích pracovníků je jednoznačně klíčová pro stabilizaci celého sektoru, včetně hledání nových možností financování a spolupráce, např. s komerčním sektorem, zejména při definování a naplňování CSR strategií.

Je zároveň potřebné zaměřit se na spolupráci s nejbližší dostupnými pedagogickými fakultami při jejich výuce budoucích pedagogů ohledně kompetencí pro EVVO. Podobná spolupráce je žádoucí i s přírodovědně zaměřenými fakultami, kde jsou profesně připravováni budoucí učitelé a lektori EVVO. Neméně důležitá je práce s dobrovolníky v regionu, kteří se mohou podílet na organizaci a realizaci některých aktivit EVVO. Některé aktivity mohou být zajištěny externími odborníky, kdy jsou využívány jejich znalosti a zkušenosti, např. řízení NNO, vzdělávací akce apod.

Navrhovaná opatření:	<p>3.1. Nastavení systému vzdělávání a rozvíjení kompetencí lektorů ekologických výukových programů</p> <p>3.2. Další vzdělávání pedagogických pracovníků v EVVO</p> <p>3.3. Spolupráce s vybranými vysokými školami týkající se výuky budoucích pedagogů, včetně zařazení pravidelné praxe studentů v institucích poskytujících EVVO</p> <p>3.4. Systematické a cílené aktivní zapojování dobrovolníků do aktivit EVVO formou vytváření atraktivních možností pro zapojení</p> <p>3.5. Rozvíjení a podpora aktivit směřujících k povzbuzení a motivaci pracovníků EVVO</p>
----------------------	---

Opatření 3.1. *Nastavení systému vzdělávání a rozvíjení kompetencí lektorů ekologických výukových programů*

Popis opatření: Vytvoření základních standardů pro učitele lektory EVP, kteří se podílejí na realizaci výukových programů ve střediscích ekologické výchovy či v jiných organizacích (realizátoři EVVO). Standardy budou fungovat jako předpoklad pro zvyšování kvality nabízených služeb a harmonizaci cílů a obsahu EVP se školními vzdělávacími programy, zejména začleňování průřezového tématu environmentální výchova. Standardy mohou být součástí „certifikace“ poskytovatelů služeb EVVO v kraji a mohou vycházet z celostátního modelu vytvářeného Sdružením středisek ekologické výchovy Pavučina.

Garant:	Zlínský kraj
Priorita:	Střední
Finanční nároky a zdroje:	Vytvoření standardů a jejich pilotní ověření – 17.500 Kč (jednorázově) z rozpočtu ZK (ověření údajů bude zpracována po cca 6 letech)
Indikátory:	Většina organizací poskytující výukové programy EVVO má lektory, kteří vyhovují „standardům“ pedagogických a odborných kompetencí.
Spolupracující subjekty:	Líska o.s., univerzity, SSEV Pavučina, , odborníci pro oblast EVVO, pedagogové

Opatření 3.2. *Další vzdělávání pedagogických pracovníků v EVVO*

Popis opatření: Je důležité udržet a posilovat odbornou úroveň a přehled pedagogických pracovníků, a to jak koordinátorů EVVO, tak ostatních učitelů. Za tímto účelem budou realizovány tradiční vzdělávací akce pro pedagogy s akreditací MŠMT, jako je Krajská konference EVVO nebo Krajský veletrh programů a aktivit na podporu EVVO. Budou také podporovány další vzdělávací aktivity, tvorba učebních pomůcek a podobných materiálů.

Garant: Zlínský kraj

Priorita: Vysoká

Finanční nároky a zdroje:

Krajská konference EVVO – 70.000 Kč / rok, Krajský veletrh programů a aktivit na podporu EVVO – 60.000 až 70.000 Kč / rok z rozpočtu ZK
Grantový program ZK, dále zdroje nadací a fondů EU.

Indikátory: Každoroční realizace Krajské konference EVVO nebo Krajského veletrhu programů a aktivit na podporu EVVO
Podpořené projekty zaměřené na vzdělávání pedagogů a tvorbu učebních pomůcek.

Spolupracující subjekty:

SEV, školy

Opatření 3.3. *Spolupráce s vybranými vysokými školami týkající se výuky budoucích pedagogů, včetně zařazení pravidelné praxe studentů v institucích poskytujících EVVO*

Popis opatření: Prohlubující studium budoucích pedagogů na pedagogických fakultách může přispět jednak ke zvýšení obecného povědomí o službách a nabídce realizátorů EVVO, zároveň bude přispívat ke zvýšení jejich kompetencí v této oblasti. Pravidelné stáže studentů mohou zároveň přispět k pochopení fungování a práce neziskových (i ostatních) organizací, studenti mohou být potenciálními budoucími lektory EVVO v těchto organizacích.

Garant: Zlínský kraj

Priorita: Nízká

Finanční nároky a zdroje:

Bez dodatečných finančních nároků na rozpočet ZK.

Indikátory: Existuje dohoda alespoň s 1 pedagogickou fakultou ohledně prohlubujícího studia EVVO a stáží studentů.

Ročně proběhne nejméně 5 studijních pobytů studentů v organizacích EVVO.

Spolupracující subjekty:

SEV, školy

Opatření 3.4. *Systematické a cílené aktivní zapojování dobrovolníků do aktivit EVVO formou vytváření atraktivních možností pro zapojení*

Popis opatření: Pro zapojování dobrovolníků pro aktivity EVVO bude vytvořena nabídka prostřednictvím webových stránek, která bude pravidelně aktualizovaná. Nabídka bude vytvářena na základě požadavků jednotlivých aktérů EVVO, kteří budou dobrovolníky využívat pro vzdělávací, výukové či osvětové akce (včetně managementových opatření v krajině).

Garant: Zlínský kraj

Priorita: Střední

Finanční nároky a zdroje: Úprava webových stránek ve smyslu vytvoření nabídky k získávání dobrovolníků – 10.000 Kč (jednorázově) z rozpočtu ZK.

Indikátory: Bude existovat internetová nabídka pro zapojení dobrovolníků do aktivit EVVO a ochrany přírody.

Spolupracující

Líska o.s., SEV, NNO, AOPK, ZOO, muzea

subjekty:

Opatření 3.5. *Rozvíjení a podpora aktivit směřujících k povzbuzení a motivaci pracovníků EVVO*

Popis opatření: V rámci kraje je nutné udržovat motivaci pracovníků, kteří se podílejí na aktivitách EVVO (lektoři, učitelé, koordinátoři EVVO, apod.). Za tímto účelem bude nadále pokračovat oceňování osobností, organizací, škol, projektů a aktivit EVVO v kraji (Cena za přínos k rozvoji EVVO ve ZK), případně o nejlépe hodnocený výukový program, lektora EVP apod. Oceňování pracovníků a ostatních aktérů v EVVO kompenzuje jejich dlouhodobě nízké finanční ohodnocení a nejistotu stability a dalšího rozvoje oblasti EVVO.

Garant: Zlínský kraj ve spolupráci s Líška o.s.

Priorita: Vysoká

Finanční nároky a zdroje: Náklady pořádání akce a na ceny pro oceněné – 30.000 Kč ročně z rozpočtu ZK.

Indikátory: Jedenkrát ročně je vyhlašována Cena za přínos k rozvoji EVVO ve ZK

Spolupracující subjekty: SEV, školy, odborné instituce a organizace, města a obce

Prioritní oblast 4: *Motivační a osvětové aktivity, propagace EVVO a příklady dobré praxe*

Specifický cíl: Posilování vnitřní motivace cílových skupin k environmentálně odpovědnému jednání

Popis: Je zapotřebí posilovat vnitřní motivaci a ochotu veřejnosti, organizací a úřadů zodpovědně se chovat a jednat ve prospěch svého okolí a životního prostředí. Zároveň motivační aktivity musí působit směrem „dovnitř“ sektoru, tzn. k povzbuzování samotných realizátorů EVVO. Samotné dopady EVVO jsou viditelné až po delším časovém období, a tak je motivace ke každodenní práci velmi důležitá.

Navrhovaná opatření: 4.1. Motivační a osvětové aktivity, které směřují k environmentálně odpovědnému jednání
4.2. Podpora vhodných příkladů dobré praxe ze soukromého, veřejného, školského a neziskového sektoru
4.3. Podpora spolupráce SEV a CSR firem

Opatření 4.1. *Motivační a osvětové aktivity, které směřují k environmentálně odpovědnému jednání*

Popis opatření: Opatření se bude zaměřovat na podporu a propagaci aktivit, které budou směřovat ke zvyšování environmentálního povědomí veřejnosti a k posilování vnitřní motivace obyvatel k šetrnému a odpovědnému přístupu a aktivnímu zapojování do činností pro ochranu životního prostředí.

Garant: Zlínský kraj

Priorita: Střední

Finanční nároky a zdroje: Finanční nároky jsou spojené s provozováním webových stránek (Krajský kalendář akcí EVVO, propagace) - celkem 20.000 Kč / rok z rozpočtu kraje; Dotační program kraje, jiné zdroje.

Indikátory: Osvětové aktivity jsou propagovány elektronickou formou (web, e-mail apod.).

Spolupracující subjekty: SEV, školské subjekty, NNO a další.

Opatření 4.2. Podpora vhodných příkladů dobré praxe jako vzorů pro ekologicky šetrné jednání

Popis opatření: Vyhledávání, zveřejňování a propagace příkladů dobré praxe, které se zaměřují na šetrný přístup k životnímu prostředí a ochraně přírody.

Garant: Zlínský kraj

Priorita: Střední

Finanční nároky a

zdroje: Bez dodatečných finančních nároků na rozpočet ZK.

Indikátory: V rámci akcí EVVO i jiným způsobem jsou veřejně prezentovány příklady dobré praxe vhodné k následování.

Spolupracující

subjekty: SEV, NNO, podnikatelské subjekty, školy, veřejná správa

Opatření 4.3. Podpora spolupráce SEV a CSR firem

Popis opatření: V kraji existuje nevyužitý potenciál v aktivnějším zapojování místních obyvatel a komerčních subjektů, které mají definovanou vlastní strategii Corporate Social Responsibility (CSR, společenská odpovědnost firem), nebo k tomu svým jednáním inklinují. Spolupráce neziskového sektoru v oblasti EVVO a podnikatelských subjektů s vlastním CSR, nalezení společných témat a realizace konkrétních projektů, může přinést tolik potřebnou podporu a nové finanční zdroje, případně užitečnou a funkční výměnu zkušeností, zejména v oblasti manažerských dovedností.

Garant: Zlínský kraj

Priorita: Nízká

Finanční nároky a

zdroje: Bez dodatečných finančních nároků na rozpočet ZK.

Indikátory: Počet spolupracujících známých osobností a komerčních subjektů v oblasti EVVO.

Spolupracující

subjekty: Firmy, NNO, obce a města.

Prioritní oblast 5: Kvalitní koordinace, komunikace, informovanost a spolupráce partnerů v kraji

Specifický cíl: Zajištění koordinace činností EVVO směřující k vzájemné spolupráci a komunikaci subjektů EVVO. Poskytování přehledných informací o aktivitách EVVO v kraji dle cílových skupin.

Popis: Zajištění funkční koordinace nositelů EVVO, jednotné vystupování směrem k cílovým skupinám v oblasti nabídky programů a služeb. Tato činnost může být vykonávána Zlínským krajem, resp. krajským úřadem ZK. Dle zkušeností jiných krajů je vhodné prověřit možnost svěřit plnění vybraných opatření Koncepce a jejich Akčních plánů organizaci, která bude vybrána ve výběrovém řízení, případně za tímto účelem zřídit organizaci novou.

Základem pro kvalitní koordinaci je též výměna zkušeností a příkladů dobré praxe, zvyšování kvality poskytování služeb a vytváření společných projektů a partnerství mezi spolupracujícími subjekty. Jednotná koordinace též usnadňuje šíření informací k cílovým skupinám a veřejnosti. Specifickou částí této priority je pravidelné vytváření akčních plánů koncepce, které rozpracují prioritní oblasti do konkrétních aktivit. Tento proces bude probíhat na participativním základě a bude počítat s účastí všech stakeholderů a zástupců cílových skupin.

Navrhovaná opatření: 5.1. Popis kompetencí a stanovení odpovědnosti a forem spolupráce mezi stávajícími koordinačními skupinami v kraji
5.2. Funkční komunikace a poskytování informací v kraji
5.3. Vytváření akčních plánů koncepce EVVO a jejich průběžné vyhodnocování

Opatření 5.1. Popis kompetencí a stanovení odpovědnosti a forem spolupráce mezi stávajícími koordinačními skupinami v kraji

Popis opatření: Vyjasnění odpovědnosti jednotlivých koordinačních skupin, které na území Zlínského kraje působí, včetně popisu a rozdělení koordinační a metodické činnosti odpovědných odborů krajského úřadu je důležitým předpokladem pro efektivní formu vzájemné spolupráce a rozvoje oblasti EVVO v budoucnu. Mohou tak být odbourány zbytečné duplicity, případně se bude činnost těchto koordinačních skupin soustředit na oblasti koncepce či jejích akčních plánů. Zároveň krajský úřad ZK prověří možnost dlouhodobého delegování koordinace či plnění vybraných opatření koncepce a úkolů akčních plánů na vybraný subjekt s celokrajskou působností, který může být na základě výběrového řízení vybrán z již existujících či nově založen. Výhoda takového řešení spočívá v přímém „kontaktu“ s terénem, zefektivnění a zlevnění některých činností prováděných krajem (externí subjekt má možnost získat finanční prostředky z dalších, např. nadačních zdrojů).

Garant: Zlínský kraj

Priorita: Vysoká

Finanční nároky a zdroje:

Bez dodatečných finančních nároků na rozpočet ZK.

Indikátor/y: Skupiny mají jasně definované odpovědnosti a neexistují žádné překryvy a duplicity v činnostech skupin.

Spolupracující subjekty:

Opatření 5.2. Funkční komunikace a poskytování informací v kraji

Popis opatření: Komunikace a výměna informací mezi jednotlivými aktéry EVVO v rámci ZK bude udržována na vysokém standardu, kterého bylo dosaženo v době zpracování této koncepce. Cílem bude zajištění vzájemného sdílení informací z oblasti EVVO, informace o dotačních programech a trendech v EVVO, aktuální přehled aktivit v regionu, který přispívá ke koordinaci aktivit i vzájemné spolupráci na vzdělávacích a osvětových akcích apod. Jednotlivé formy a nástroje komunikace mohou být inovovány s ohledem na efektivitu a technický pokrok v komunikačních technologiích. Základními formami komunikace zůstanou setkávání (na regionálních akcích, pracovních skupinách apod.), webový portál a elektronická rozesílka. Důležitou součástí bude správa databází a zajištění zpětné vazby.

Garant: Zlínský kraj

Priorita: Vysoká

Finanční nároky a zdroje: Vytvoření a správa profilu na sociálních sítích – 10.000 Kč jednorázová částka na výrobu, a 10.000 Kč ročně na správu z rozpočtu ZK.

Indikátor/y: Informace o aktivitách EVVO jsou poskytovány v pravidelných periodách, jsou dostupné a může je využívat většina příjemců služeb.

Spolupracující subjekty: Líska o.s., nestátní neziskové organizace (střediska ekologické výchovy), střediska volného času, odborné organizace (např. AOPK, CHKO), komerční

subjekty, ZOO, muzea

Opatření 5.3.	Vytváření akčních plánů koncepce EVVO a jejich průběžné vyhodnocování
Popis opatření:	Naplňování jednotlivých opatření Koncepce EVVO je realizováno prostřednictvím konkrétních kroků (úkolů), které budou identifikovány v akčních plánech. Tyto akční plány budou vyhotoveny vždy na dvouletá období s následným vyhodnocením, popř. návrhy na úpravy specifických cílů či jednotlivých opatření.
Garant:	Zlínský kraj
Priorita:	Vysoká
Finanční nároky a zdroje:	Bez dodatečných finančních nároků na rozpočet ZK.
Indikátory:	Akční plány jsou schváleny Radou Zlínského kraje s dobou platnosti vždy na dvouleté období.
Spolupracující subjekty:	Nestátní neziskové organizace (střediska ekologické výchovy), střediska volného času, odborné organizace (např. AOPK, CHKO), ZOO, muzea

Prioritní oblast 6: Environmentální poradenství

Specifický cíl:	Obyvatelé Zlínského kraje mají možnost získat zdarma základní poradenské služby v oblasti životního prostředí.
Popis:	Na většině území kraje jsou tyto služby dostupné jen omezeně. V současné době působí na území ZK 11 organizací, které poskytují služby EP. Pouze několik z nich lze označit jako profesionální environmentální poradnu, ostatní poskytují pouze některé služby, případně pracují na dobrovolnické bázi. Tento stav nelze nazvat stabilní sítí. Navržená opatření přispívají k rozvoji EP, ke zvýšení kvality poskytovaných služeb a ke zlepšení dostupnosti služeb EP na území kraje.
Navrhovaná opatření:	6.1. Podpora a stabilizace sítě organizací poskytujících EP ve Zlínském kraji. 6.2. Spolupráce poraden, přenos a výměna zkušeností a začlenění do celostátní sítě ekologického poradenství STEP.

Opatření 6.1.	Podpora a stabilizace sítě organizací poskytujících EP ve ZK
Popis opatření:	Pro rozvoj sítě environmentálních poraden je třeba nadále podporovat aktivity EP z grantového programu ZK a to včetně dalšího vzdělávání odborného personálu.
Garant:	Zlínský kraj
Priorita:	Střední
Finanční nároky a zdroje:	Grantový program ZK
Indikátory:	V kraji existuje funkční síť organizací poskytujících (mimo jinou činnost nebo samostatně) služby EP.
Spolupracující subjekty:	organizace poskytující poradenské služby

Opatření 6.2.	Spolupráce poraden, přenos a výměna zkušeností a začlenění do celostátní sítě ekologických poraden STEP.
Popis opatření:	Ke zvyšování odborné úrovně EP je nutná vzájemná výměna a přenos informací a know how mezi EP ve Zlínském kraji. Je potřebné setkávání (možno i v rámci klíčových akcí EVVO), využívání odborné a metodické spolupráce a pomoci Sítě EP STEP. Je nutno zlepšit propagaci ekologického poradenství a informovanost

	občanů o možnostech a významu EP. Tak se může EP stát významným preventivním nástrojem ochrany životního prostředí.
Garant:	Zlínský kraj
Priorita:	Střední
Finanční nároky a zdroje:	Bez dodatečných finančních nároků na rozpočet ZK.
Indikátory:	Na webu Zlínského kraje existuje ucelený přehled ekoporaden v kraji. Existuje soustavná vzájemná spolupráce ekologických poraden mezi sebou a se Sítí ekologických poraden STEP ve Zlínském kraji.
Spolupracující subjekty:	organizace poskytující poradenské služby, STEP.

Návrh organizačního a finančního zabezpečení systému EVVO

Koordinace a plnění úkolů koncepce

Dotčenými odbory Krajského úřadu Zlínského kraje pro oblast EVVO jsou Odbor životního prostředí a zemědělství a Odbor školství, mládeže a sportu. Oba odbory spolupracují na plnění úkolů koncepce prostřednictvím pověřených pracovníků.

Komise Rady Zlínského kraje pro EVVO bude průběžně spolupracovat na naplňování této koncepce. Bude se pravidelně scházet a bude složena ze zástupců cílových skupin a zainteresovaných subjektů a jednotlivců. Jejím úkolem bude zejména:

- průběžně spolupracovat na naplňování Koncepce,
- doporučovat témata a kritéria výběru projektů v oblasti EVVO v rámci grantového, případně jiných řízení,
- spolupracovat při poskytování informací o EVVO, při celokrajských akcích,
- vyhodnocovat specifické potřeby kraje v rámci EVVO.

Monitoring, vyhodnocování a aktualizace koncepce

Průběžné monitorování, vyhodnocování a pravidelná aktualizace Koncepce EVVO je nezbytná pro sledování plnění prioritních oblastí a tudíž k dalšímu rozvoji EVVO na území kraje.

Vyhodnocování koncepce bude prováděno následovně:

- 1. krok - zpracování Akčního plánu koncepce pro období 2 let
- 2. krok - plnění Akčního plánu
- 3. krok - vyhodnocení plnění cílů koncepce na základě naplnění jednotlivých opatření
- 4. krok - aktualizace Akčního plánu pro období dalších 2 let

V rámci monitoringu by měl být nastaven systém sledování zapracování relevantních opatření vyplývajících z Koncepce EVVO do jiných strategických dokumentů pro území Zlínského kraje.

Vyhodnocení a návrhy na aktualizaci projednává poradní skupina / komise RZK. Vyhodnocení bere RZK na vědomí, aktualizaci RZK schvaluje.

Použité zkratky

AOPK	- Agentura ochrany přírody a krajiny
CSR	- společenská odpovědnost firem (Corporate Social Responsibility)
ČHMÚ	- Český hydrometeorologický ústav
ČSOP	- Český svaz ochránců přírody
ČSÚ	- Český statistický úřad
DDM	- dům dětí a mládeže
DVPP	- další vzdělávání pedagogických pracovníků
EAFRD	- Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (European Agricultural Fund for Rural Development)
EMAS	- systém environmentálního managementu a auditingu (Environmental Management and Auditing System)
EP	- environmentální poradenství
ESF	- Evropský sociální fond
EU	- Evropská unie
EV	- environmentální výchova
EVVO	- environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
GP	- grantový program
CHKO	- chráněná krajinná oblast
KÚ	- krajský úřad
KÚ ZK	- Krajský úřad Zlínského kraje
MAS	- místní akční skupina
MRKEV	- metodika a realizace komplexní ekologické výchovy
MRKVIČKA	- vzdělávací a informační podpora mateřským školám
MŠ	- mateřská škola
MŠMT	- ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MZd	- Ministerstvo zdravotnictví
MZe	- Ministerstvo zemědělství
MŽP	- ministerstvo životního prostředí
NNO	- nevládní nezisková organizace
OP RLZ	- Operační program rozvoje lidských zdrojů
OPŽP	- Operační program životní prostředí
OPŽP PO7	- Operační program životní prostředí, prioritní osa 7
o.s.	- občanské sdružení
p.o.	- příspěvková organizace
SROP	- Společný regionální operační program
SEV	- středisko ekologické/environmentální výchovy
SFŽP	- Státní fond životního prostředí
SŠ	- střední škola
TSTTT	- Týká se to také tebe
ZK	- Zlínský kraj
ZO	- základní organizace
ZOO	- zoologická zahrada
ŽP	- životní prostředí
ZŠ	- základní škola

Seznam použitých zdrojů

- ¹ Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty - jedná se o dokument přijatý Usnesením vlády č. 1048/2000 ze dne 23. 10. 2000 a jeho aktualizace na základě Usnesení vlády č. 1010/2002
- ² Agentura Koniklec: Geografická analýza potřebnosti a využívání environmentálních center (center EVVO) na území ČR, MŽP, Praha, listopad 2010
- ³ Dotazníkové šetření EVVO u středisek ekologické výchovy a ekoporaden, Líska o.s., Vsetín, září 2012
- ⁴ SSEV Pavučina: Analýza stavu environmentálního ho vzdělávání, výchovy a osvěty, shrnutí projektu „Studie a analýzy I“, Praha, 2009
- ⁵ Kancelář pro EVVO ve Zlínském kraji: Monitorování subjektů v environmentálním vzdělávání výchově a osvětě ve Zlínském kraji, Vsetín, 2007.
- ⁶ Líska – o.s. pro EVVO ve Zlínském kraji: Dotazníkové šetření EVVO u škol, středisek ekologické výchovy a ekoporaden ve Zlínském kraji, Vsetín, září 2012
- ⁷ SSEV Pavučina: Závěrečná zpráva za rok 2010 - o plnění smlouvy č. S/10/MN/340/08/E uzavřené s Ministerstvem životního prostředí a smlouvy č. 12 313/08-22 uzavřené s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, Praha, 2010
- ⁸ APUS: Výukové programy v soustavě chráněných území Natura 2000 – vyhodnocení dotazníkového šetření, Praha, prosinec 2011.
- ⁹ MŽP: Rozvojový program environmentálního poradenství v České republice na léta 2010 – 2013, Praha, 2009.
- ¹⁰ Marek Herman: Závěrečná zpráva ze supervize projektu „Zelená pro Zlínský kraj – environmentální vzdělávání jako cesta k udržitelnému rozvoji, únor 2008.
- ¹¹ Lipka: Zhodnocení aktuálního stavu realizace specializačních studií pro pedagogy základních, středních a mateřských škol v oblasti environmentální výchovy v období 2005 až 2011, Brno, prosinec 2011.
- ¹² Zlínský kraj: Akční plán environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty ve Zlínském kraji na léta 2011 – 2012, listopad 2010.
- ¹³ Líska – o.s. pro EVVO ve Zlínském kraji: Zakázka sběr údajů pro vyhodnocování krajských systémů EVVO, Zlín, leden 2011.
- ¹⁴ Zlínský kraj: PF04-11 Podprogram „podpora ekologických aktivit v kraji“, listopad 2010.
- ¹⁵ BROUKALOVÁ, Lenka, BROUKAL, Václav, ČINČERA, Jan, DANIŠ, Petr, KAŽMIERSKI, Tomáš, KULICH, Jiří, LUPAČ, Miroslav, MEDEK, Michal a NOVÁK, Miroslav: Cíle a indikátory pro environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu v České republice. MŽP, Praha 2011. Dostupné na: [http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/cile_indikatory_evvo_dokument/\\$FILE/OEDN-Cile_a_indikatory_EVVO-20110118.pdf](http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/cile_indikatory_evvo_dokument/$FILE/OEDN-Cile_a_indikatory_EVVO-20110118.pdf)
- ¹⁶ Agentura Koniklec a BEZK: „Analýza potřebnosti a využívání environmentálních poraden a poradců na území České republiky“, MŽP, Praha, 2008

Přílohová část

1) Příloha č. 1 - Přehled poskytovatelů služeb EVVO

Seznam SEV, ekoporaden a poskytovatelů EVVO ve Zlínském kraji

ALCEDO – středisko volného času Vsetín, p.o.

Nabídka služeb:

- výukové programy pro žáky
- osvětové akce
- vzdělávací programy pro dospělé
- komunitní projekty
- prázdninová a rekreační činnost
- soutěže
- zájmové kroužky a kluby
- metodická pomoc, ediční a publikační činnost

Kontakt: Závěše Kalandry 1095, 755 01 Vsetín, telefon: 571 417 704, 571 424 077, e-mail: alcedo@alcedovsetin.cz, www.alcedo-vs.cz, Kontaktní osoba: Mgr. Pavel Bartoň

Centrum ekologické výchovy Pantoflíček, ZŠ a ZUŠ Dolní Němčí

Nabídka služeb:

- výukové programy pro žáky
- osvětové a vzdělávací akce
- naučné stezky

Kontakt: Školní 606, 687 62 Dolní Němčí, e-mail: jana.trtkova@zsdolninemci.cz, www.zsdolninemci.cz, Kontaktní osoba: Mgr. Jana Trtková

Dědictví Velkých Karlovic o. s.

Nabídka služeb:

- výukové programy pro žáky
- osvětové akce
- vzdělávací programy a exkurze

Kontakt: Velké Karlovice 267, 756 06, telefon: 774 22 33 59, e-mail: velkekarlovice@hotmail.cz, www.velkekarlovice.cz, Kontaktní osoba: Ing. Jindra Zvěřinová

Dům dětí a mládeže ASTRA Zlín, p.o.

Nabídka služeb:

- výukové programy pro žáky
- osvětové akce
- prázdninová a rekreační činnost
- soutěže
- zájmové kroužky a kluby

Kontakt: Tyršovo nábř. 801, 760 01 Zlín, telefon: 603 301 435, e-mail: kudelova.astra@seznam.cz, <http://www.ddmastra.cz/>, Kontaktní osoba: Eva Kudelová

Dům dětí a mládeže, p.o., Uherský Brod

Nabídka služeb:

- výukové programy pro žáky
- osvětové akce

- prázdninová a rekreační činnost
- soutěže
- zájmové kroužky a kluby

Kontakt: Přemysla Otakara II. 38, 688 01 Uherský Brod, telefon: 572 639 570, e-mail: info@ddmub.cz
www.ddmub.cz, Kontaktní osoba: Michaela Kadlecová

Ekocentrum Žabka při SVČ Klubko Staré Město, p.o.

Nabídka služeb:

- výukové programy pro žáky
- osvětové akce
- vzdělávací programy pro dospělé
- prázdninová a rekreační činnost
- soutěže
- zájmové kroužky a kluby
- metodická pomoc, ediční a publikační činnost

Kontakt: Nad Hřištěm 1921, 686 03 Staré Město, telefon: 602 643 117, e-mail: cevzabkauh@uhedu.cz, <http://www.cevzabka.xf.cz/>, Kontaktní osoba: Bc. Petra Kraváčková

EnviCentrum Pro krajinu, Vysoké Pole

Nabídka služeb:

- odborné environmentální praktické kurzy
- vzdělávací a výchovné programy
- přednášková činnost
- kurzy řemesel a zpracování zemědělských produktů
- environmentální poradenství

Kontakt: Vysoké Pole 273, 763 25 Újezd, tel: 733 312 712, e-mail: miklas@prokrajinu.eu,
www.prokrajinu.eu, Kontaktní osoba: Mgr. Zdeněk Miklas

Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopaníc, o.p.s., Starý Hrozenkov

Nabídka služeb:

- osvětové akce
- vzdělávací programy pro dospělé
- ekoporadenství
- informační centrum
- publikační činnost

Kontakt: Starý Hrozenkov 314, 687 74, e-mail: iskopanice@razdva.cz, www.iskopanice.cz,
Kontaktní osoba: Renata Vaculíková

Ledňáček – sdružení pro výchovu a vzdělávání, Vsetín

Nabídka služeb:

- komunitní projekty
- osvětové a vzdělávací akce
- publikační a lektorská činnost
- prodej literatury a pomůcek

Kontakt: Z. Kalandry 1095, 755 01 Vsetín, e-mail: infoevvo@seznam.cz

Moravské sdružení pro podporu ekoturismu a biofarem, o.s., Zlín

Nabídka služeb:

- osvětové akce
- ekoporadenství

- prodej bio produktů, agroturistika

Kontakt: Pod Jurým 63, 763 11 Zlín, telefon: 739 016 452, e-mail: moravskesdruzeni@seznam.cz, info@moravske-sdruzeni.cz, www.moravske-sdruzeni.cz, Kontaktní osoba: Lenka Vránová

Muzeum regionu Valašsko, p. o., Vsetín

Nabídka služeb:

- výukové programy pro žáky
- osvětové akce
- vzdělávací programy pro dospělé
- publikační, lektorská a metodická činnost, péče o sbírky, vědecko-výzkumná činnost

Kontakt: Horní náměstí 2, 755 01 Vsetín, telefon: 571 611 690, e-mail:

muzeum@muzeumvalassko.cz, www.muzeumvalassko.cz, Kontaktní osoba: RNDr. Lukáš Spitzer

Park Rochus, o.p.s., Uherské Hradiště

Nabídka služeb:

- osvětové akce
- ekoporadenství
- komunitní projekty
- výukové programy pro žáky
- exkurze pro dospělé

Kontakt: Studentské nám. 1531, 686 01 Uherské Hradiště, telefon: 576 776 552, e-mail:

info@parkrochus.cz, <http://www.parkrochus.cz>, Kontaktní osoba: Jitka Hubíková

Přírodovědné centrum TRNKA při DDM Uherské Hradiště, p.o.

Nabídka služeb:

- výukové programy pro žáky
- osvětové akce
- komunitní projekty
- prázdninová a rekreační činnost
- soutěže
- zájmové kroužky a kluby

Kontakt: Štěpnická 1111, 686 06 Uherské Hradiště, telefon: 572 561 050, 732 910 000, e-mail:

info.trnka@seznam.cz, www.trnka.xf.cz, Kontaktní osoba: Mgr. Lenka Pavelčíková

Středisko volného času, p.o., Rožnov p. Radhoštěm

Nabídka služeb:

- výukové programy pro žáky
- osvětové akce
- prázdninová a rekreační činnost
- soutěže
- zájmové kroužky a kluby

Kontakt: Chodská 534, 756 61 Rožnov pod Radhoštěm, telefon: 775 371 249, e-mail:

svc@svcroznov.cz, www.svcroznov.cz, Kontaktní osoba: Michal Šulgan

Valašské ekocentrum ČSOP, Valašské Meziříčí

Nabídka služeb:

- výukové programy pro žáky
- osvětové akce
- ekoporadenství
- naučné stezky
- informační centrum

- komunitní projekty
- publikační a lektorská činnost

Kontakt: Zašovská 884, 757 01 Valašské Meziříčí, telefon: 571 621 602, e-mail: valmez@ochranci.cz, www.ochranci.cz, Kontaktní osoba: Miroslav Dvorský, Milan Orálek

Vzdělávací a informační středisko Bílé Karpaty, o.p.s., Veselí nad Moravou

Nabídka služeb:

- výukové programy pro žáky
- osvětové akce
- vzdělávací programy pro dospělé
- informační centrum
- publikační a lektorská činnost

Kontakt: Bartolomějské nám. 47, 698 01 Veselí nad Moravou, telefon: 518 322 545, e-mail: visbk@lekarpaty.cz, www. bilekarpaty.cz/vis, Kontaktní osoba: Marie Petřů, DiS.

ZO ČSOP 63/01 Centaurea, Uherský Brod

Nabídka služeb:

- osvětové akce
- ekoporadenství
- informační služba – knihovna a videotéka

Kontakt: Větrná 2469, 688 17 Uherský Brod, telefon: 571 891 739, e-mail: eko@ekoporadnaub.info, www.ekoporadnaub.info, Kontaktní osoba: Julius Kunčar

ZO ČSOP Ekocentrum Čtyřlístek, Zlín

Nabídka služeb:

- výukové programy pro žáky
- osvětové akce
- ekoporadenství
- naučná stezka
- komunitní projekty
- soutěže
- prodej Fair trade výrobků

Kontakt: Soudní 1, 762 57 Zlín, telefon: 737 542 498, e-mail: eko4listek@seznam.cz, http://eko4listek.cz/, Kontaktní osoba: Mgr. Martin Davidov

ZO ČSOP Divoky, Zdounky

Nabídka služeb:

- výukové programy pro žáky
- olympiády
- dílny
- přednášky
- víkendové pobyty

Kontakt: 768 02 Zdounky, tel.: 573 365 688 nebo mobil: 602 943 417, e-mail: soltiso.j@tiscali.cz, http://www.csopdivoky.wz.cz, kontaktní osoba: Jiřina Zelenková

ZO ČSOP Javorníček, Valašské Meziříčí

Nabídka služeb:

- ekologické výukové programy
- činnost oddílu mladých ochránců přírody
- osvětové akce pro veřejnost
- Pořádání soutěže Zelená stezka - Zlatý list

- poskytování informací veřejnosti a ekoporadenství
- přednášková činnost

Kontakt: Zd. Fibicha 1203, 757 01 Valašské Meziříčí, tel. 571 611 421 mobil 723 537 105, email: csopvm@quick.cz, <http://javornicek.wz.cz>, kontaktní osoba: Mgr. Jitka Dvorská, Jiřina Zelenková

ZO ČSOP Kosenka, Valašské Klobouky

Nabídka služeb:

- výukové programy pro žáky
- osvětové akce
- ekoporadenství
- komunitní projekty
- soutěže
- péče o chráněná území

Kontakt: Brumovská 11, 766 01 Valašské Klobouky, telefon: 577 320 145, e-mail: kosenka@kosenka.cz, www.kosenka.cz, Kontaktní osoba: Mgr. Miroslav Janík

ZO ČSOP Planorbis, Kroměříž

Nabídka služeb:

- ekoporadenství
- propagace EVVO v rámci Zlínského kraje
- pořádání výstav, besed a konzultací
- spolupráce s NNO v kraji

Kontakt: Vrchlického 2859, 76701 Kroměříž, Telefon: 571 117 474, 602 532 504, e-mail: planorbis@naucnastezka.cz, www.naucnastezka.cz, Kontaktní osoba: Mgr. Kamil Navrátil

ZO ČSOP Veronica, Centrum Veronica Hostětín

Nabídka služeb:

- výukové programy pro žáky
- osvětové akce
- vzdělávací programy pro dospělé
- ekoporadenství
- naučná stezka
- informační centrum
- komunitní projekty
- prázdninová a rekreační činnost
- soutěže
- metodická pomoc, publikační činnost, modelové ekologické projekty pro venkov

Kontakt: Hostětín 86, 687 71 Bojkovice, telefon: 572 641 855, 572 630 670, 608 426 049, e-mail: hostetin@veronica.cz, <http://hostetin.veronica.cz/>, Kontaktní osoba: Mgr. Hana Machů, Alena Šuráňová

ZO ČSOP Via, Hulín

Nabídka služeb:

- praktická ochrana přírody, monitoring a průzkumy
- ekoporadenství
- pořádání besed a popularizace ochrany přírody
- vzdělávací programy
- dětské tábory

Kontakt: Víšňovce 1291, 768 24 Hulín, mobil: 606 541 859, e-mail: pavelkalous@seznam.cz, <http://nature.hyperlink.cz/via/index.htm>, kontaktní osoba: Pavel Šálek

Zoo a zámek Zlín – Lešná, p.o.

Nabídka služeb:

- výukové vzdělávací programy
- tvorba pracovních listů
- náměty pro diplomové práce

Kontakt: Lukovská 112, 763 14 Zlín 12, mobil: 577 914 180, kl. 125, e-mail: divilek@zoozlin.eu, www.zoolesna.cz

2) Příloha č. 2 - Legislativní a strategické zakotvení EVVO

Zákon 17/1992 Sb. o životním prostředí:

§ 16 Výchova, osvěta a vzdělávání se provádějí tak, aby vedly k myšlení a jednání, které je v souladu s principem trvale udržitelného rozvoje, k vědomí odpovědnosti za udržení kvality životního prostředí a jeho jednotlivých složek a k úctě k životu ve všech jeho formách.

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny:

§ 77a odst. 4 Krajské úřady dále ve svém správním obvodu, nejde-li o národní parky, chráněné krajinné oblasti, národní přírodní rezervace, národní přírodní památky a ochranná pásma těchto zvláště chráněných území anebo o vojenské újezdy

w) spolupracují s ostatními správními úřady a orgány na zajišťování ekologické výchovy a vzdělávání

Zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí:

§ 13 odst. 2 Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy spolu s dalšími ústředními správními úřady, kraje a obce v samostatné působnosti jsou povinny podporovat environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu vycházející z principů udržitelného rozvoje zajišťované prostřednictvím státních i nestátních organizací.

§ 13 odst. 5 Kraje v samostatné působnosti

a) zpracovávají, koordinují a aktualizují krajské koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (dále jen "krajská koncepce") vycházející ze Státního programu a

b) podporují rozvoj environmentálního poradenství.

§ 13 odst. 6 Kraje umožňují obcím v samostatné působnosti podílet se na realizaci krajských koncepcí a vytvářet v této oblasti vlastní programy.

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon):

§ 4 odst. 1 Rámcové vzdělávací programy stanoví zejména konkrétní cíle, formy, délku a povinný obsah vzdělávání, a to všeobecného a odborného podle zaměření daného oboru vzdělání, jeho organizační uspořádání, profesní profil, podmínky průběhu a ukončování vzdělávání a zásady pro tvorbu školních vzdělávacích programů, jakož i podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními

vzdělávacími potřebami a nezbytné materiální, personální a organizační podmínky a podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví. Podmínky ochrany zdraví pro uskutečňování vzdělávání stanoví ministerstvo v dohodě s Ministerstvem zdravotnictví.

Dosud vydané RVP obsahující EVVO:

- Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, vzdělávací oblast 5.5 Dítě a svět
- Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání, 6. Průřezová témata, 6.5 Environmentální výchova
- Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání základní škola speciální, 6. Průřezová témata, 6.5 Environmentální výchova
- Rámcový vzdělávací program pro gymnázia, 6. Průřezová témata, 6.4 Environmentální výchova
- Rámcový vzdělávací program pro gymnázia se sportovní přípravou, 6. Průřezová témata, 6.4 Environmentální výchova
- Rámcové vzdělávací programy pro odborné vzdělávání, 8. Průřezová témata, 8.2 Člověk a životní prostředí
- Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání praktická škola jednoletá, 6. Průřezová témata, 6.2 Člověk a životní prostředí
- Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání praktická škola jednoletá, 6. Průřezová témata, 6.3 Člověk a životní prostředí

Metodický pokyn MŠMT k zajištění environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Č. j. 16745/2008 – 22

Standardy pro další vzdělávání pedagogických pracovníků v environmentálním vzdělávání, výchově a osvětě (EVVO) podle vyhlášky MŠMT č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků Č.j. 10 197/2005-22

Státní koncepční dokumenty

- Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v České republice
- Akční plán Státního programu EVVO v ČR na léta 2010 – 2012 s výhledem do roku 2015
- Strategie vzdělávání pro udržitelný rozvoj České republiky pro léta 2008 – 2015

3) Příloha č. 3 - Podrobné informace o významných krajských aktivitách EVVO

a) ŠKOLA PRO UDRŽITELNÝ ŽIVOT

Společný grantový a asistenční program Nadace Partnerství a Střediska ekologické výchovy SEVER určený mateřským, základním a středním školám ve vybraných regionech ČR (více informací na: <http://www.nadacepartnerstvi.cz/skola>).

Seznam zapojených škol ve Zlínském kraji:

Od roku 2010:

- Základní škola a Mateřská škola Racková, okres Zlín, příspěvková organizace

Od roku 2011:

- Gymnázium Kroměříž
- Obchodní akademie Kroměříž
- Základní škola Dolní Lhota, okres Zlín, příspěvková organizace
- Základní škola Mánesova Otrokovice, příspěvková organizace
- Základní škola Valašské Meziříčí, Šafaříkova 726, okres Vsetín, příspěvková organizace

Další zapojené školy:

- ZŠ Rokytnice
- SŠZePř Rožnov pod Radhoštěm

b) EKOŠKOLA, EKOŠKOLKA

Ekoškola (Eco-Schools) je mezinárodní program určený základním i středním školám. Jeho cílem je propojit environmentální výchovu ve škole s konkrétními praktickými kroky, které vedou k její ekologizaci. V ČR je koordinován Sdružením Tereza (více informací na: <http://www.ekoskola.cz/>)

Seznam ZŠ a SŠ s titulem Ekoškola:

- ZŠ Josefa Bublíka, Bánov
- ZŠ Bratrství Čechů a Slováků
- ZŠ Hulín
- Tauferova střední odborná škola veterinární
- ZŠ Trávníky Otrokovice
- ZŠ Slavičín
- ZŠ Za Alejí, Uherské Hradiště
- ZŠ Záhorovice
- ZŠ Zlín, Mikoláše Alše
- ZŠ Zlín - Štípa, Nová cesta
- ZŠ Želechovice nad Dřevnicí
- ZŠ Polešovice
- ZŠ a MŠ Rymice
- ZŠ Pod Skalkou, Rožnov pod Radhoštěm
- ZŠ Staré Město
- ZŠ a MŠ Březolupy
- ZŠ 5. Května Rožnov pod Radhoštěm
- ZŠ Zubří
- ZŠ a MŠ Boršice
- ZŠ a MŠ Tečovice
- ZŠ Zlín, Komenského

Seznam MŠ zapojených v programu Ekoškola:

- MŠ Hrobice
- MŠ Prim. Hájka, Uherský Brod
- MŠ Tylovice, Rožnov pod Radhoštěm
- MŠ Vidče

c) SVĚTOVÁ ŠKOLA

Světová škola je projekt, který má od roku 2012 pod patronátem Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Organizátorem je nezisková organizace Člověk v tísni (více informací na: <http://www.iuventas.cz/svetova-skola>).

Celkem 11 českých a moravských škol nově získalo titul Světová škola. Certifikát je tak zařadil mezi 160 základních a středních škol z dalších evropských států, které mohou značku Světová škola používat. Ve Zlínském kraji se titulem Světová škola může pyšnit Základní škola Rokytnice ze Vsetína, kde se děti rozhodly podpořit prodej zboží od malých výrobců z rozvojových zemí, kteří by měli za svou práci dostávat spravedlivou odměnu. O tzv. fair trade zboží proto uspořádali konferenci pro starostku a místní novináře a úředníky.

d) FAIRTRADOVÁ ŠKOLA

Fairtradové školy jsou součástí kampaně Fairtradová města – mezinárodní iniciativy označování míst, kde je podporován fair trade. Cílem kampaně je osvěta v oblasti fair trade a podpora spotřeby fairtradových produktů na školách. Školy mohou při splnění kritérií získat status, kterým dávají svému okolí najevo svou společenskou odpovědnost, ať už spotřebou produktů či zařazením globálních témat do běžné výuky. Další info: <http://www.fairtrade-asociace.cz/zapojte-se/fairtradove-skoly>.

Ve Zlínském kraji se titulem Fairtradová škola může pyšnit Základní škola Rokytnice ze Vsetína,

e) LESNÍ MATEŘSKÁ ŠKOLA

Děti ve věku tří až šesti let, které jsou nejčastějšími návštěvníky lesních mateřských škol, najdou v přírodě to, co právě potřebují. Pedagogové připravují program, který přirozeně navazuje na roční období a místo, které se pro daný den stává učebnou pod širým nebem. Zásadou lesních mateřských škol je menší počet dětí na pedagoga, než je tomu v klasických MŠ.

Asociace lesních mateřských škol

- Sdružuje subjekty poskytující péči a vzdělávání dětí formou lesních mateřských škol (hlavní členové) a příznivce této myšlenky (vedlejší členové)

Přehled lesních MŠ ve Zlínském kraji:

- Rodinný klub Na Pasece – zlínské paseky (www.napasece.net)
  - lesní MŠ zahájila provoz dne 17. 9. 2012
- Lesní školka Klíček – obec Modrá, Uherské Hradiště
  - Lesní MŠ zahájila provoz dne 1. 4. 2011
- Lesní školka Na Kozinci – Rožnov pod Radhoštěm
  - Založena v roce 2011

f) EKO-OLYMPIÁDA

EKO olympiáda se koná na ZŠ Štípa. První ročník se uskutečnil v roce 2009. Průměrně se Olympiády účastní 20 – 25 škol ze Zlínského kraje. Soutěží vždy 2 žáci za školu. Soutěžní oblasti jsou: vstupní úkol, test z ekologie, test z ochrany přírody, rostlin a živočichů se zaměřením na Zlínský kraj a

poznávání přírodnin. Soutěží jednotlivci. Mezi nejlepší účastníky patří ZŠ Školní Luhačovice, ZŠ Napajedla a ZŠ Holešov, Smetanovy sady.

g) ZLÍNSKÁ CO₂ LIGA

Cílem soutěže Zlínská CO₂ liga je zprostředkovat veřejnosti informace o globální změně klimatu v souvislosti s problematikou energie a o způsobech, kterými lze klima chránit. Soutěž je určena především žákům a studentům základních a středních škol. Zlínská CO₂ liga probíhá na krajské úrovni. Pořádá ji ZO ČSOP Veronica - Centrum Veronica Hostětín ve spolupráci s Energetickou agenturou Zlínského kraje. Zlínská CO₂ liga není pořádána pravidelně každý rok. Je závislá na finanční podpoře.

Přehled ročníků a účastníků Zlínské CO₂ ligy:

- 2006/7: 23 ŠKOL, 160 STUDENTŮ
- 2007/8: 14 ŠKOL, 121 STUDENTŮ
- 2009: 16 ŠKOL, 122 STUDENTŮ
- 2011/12: 20 ŠKOL, 190 ŽÁKŮ

h) KLUB EKOLOGICKÉ VÝCHOVY

Klub ekologické výchovy - KEV - je profesní občanské sdružení, které soustřeďuje jednotlivé pedagogické pracovníky a zájemce o ekologické vzdělávání a výchovu (individuální členství) i školy a další instituce a organizace (kolektivní členství) zajímající se o ekologické (environmentální) vzdělávání a výchovu. Členové Klubu ekologické výchovy mohou získat od roku 2005 označení Škola udržitelného rozvoje. (<http://kev.ecn.cz/>).

Seznam škol s označením Škola udržitelného rozvoje v letech 2009 – 2014:

Základní školy

Ocenění 1. stupně

- ZŠ Rožnov p. Radhoštěm, Koryčanské Paseky
- ZŠ Loučka, Loučka u Valašského Meziříčí
- ZŠ Kroměříž, U Sýpek 1462
- ZŠ Zachar, Kroměříž
- ZŠ Bratrství Čechů a Slováků Bystřice pod Hostýnem
- ZŠ Zlín, M.Alše
- ZŠ Kostelec u Holešova

Ocenění 2. stupně

- ZŠ Oskol, Kroměříž, Mánesova 38 61

Střední odborné školy

Ocenění 1. stupně

- Střední škola zemědělská a přírodovědná, nábř. Dukelských hrdinů 570, Rožnov p. Radhoštěm

i) M.R.K.E.V.

M.R.K.E.V. (Metodika a realizace komplexní ekologické výchovy) je dlouhodobý program Sdružení středisek ekologické výchovy Pavučina (SSEV Pavučina). Jeho záměrem je vytvářet funkční systémy školního a mimoškolního environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO), rozvíjet a podporovat regionální síť pedagogických pracovníků, škol a dalších organizací zabývajících se EVVO, podporovat proces vytváření a realizace školních programů EVVO a v posledních letech i podporovat

pedagogické pracovníky při začleňování environmentální výchovy jako průřezového tématu do školních vzdělávacích programů.

Registrací do celostátní sítě M.R.K.E.V. školy získávají tyto služby:

- 4 rozesílky metodických a informačních materiálů včetně časopisu Bedrník
- Publikaci MŽP Ekoprovoz ve školách
- Průběžné elektronické rozesílky aktuálních informací
- Možnost přispívat do časopisu Bedrník
- Možnost zdarma využívat krajskou rozesílku M.R.K.E.V. k informování o Vašich aktivitách
- Zdarma a přednostní účast na celostátní konferenci (2. 4. 2012, Brno)
- Zdarma a přednostní účast na semináři Zelený ostrov nebo Zlatá nit pro ZŠ včetně metodických materiálů
- Zdarma a přednostní účast na semináři Udržitelný rozvoj pro ZŠ a SŠ včetně metodických materiálů
- Možnost účasti na regionálním setkání
- Zvýhodněné ceny na vybraných vzdělávacích akcích ve Zlínském kraji.

Služby poskytované v síti M.R.K.E.V. jsou zpoplatněny částkou ve výši 400 Kč za každý rok.

Tabulka č. 2 – Souhrnné počty účastníků (škol) programu M.R.K.E.V. ve Zlínském kraji v letech 2009 - 2013:

2009	43
2010	40
2011	43
2012	43
2013	43

Seznam škol registrovaných v programu M.R.K.E.V.:

Škola

ZŠ Záhorovice 164, Záhorovice
 ZŠ Halenkov 535, Halenkov
 ZŠ Školní 403, Slavičín - Vlára
 ZŠ Větrná 1063, Uherské Hradiště
 ZŠ (a DD) Masarykovo nám. 420, Vizovice
 ZŠ U Sýpek 1462, Kroměříž
 ZŠ Velký Ořechov 124
 ZŠ Komenského I, Havlíčkovo nám. 3114, Zlín
 ZŠ Babice 377, Uherské Hradiště
 ZŠ Starý Hrozenkov 233, Uh.Hradiště
 ZŠ pro sluch.postižené, Vsetínská 454, Valašské Meziříčí Lümelová Hana
 ZŠ E.Zátopka,Štefánikova 2701, Zlín
 ZŠ Zdounky 59, Kroměříž
 ZŠ Sychrov 97, Vsetín
 ZŠ Loučka 188, Vsetín
 ZŠ BČaS Pod Zábřehem 1100, Bystřice p.Hostýnem
 ZŠ Salvátor, Králova 380, Valašské Meziříčí
 ZŠ 4.května 336, Želechovice n. Dřevnicí
 ZŠ TGM, 1.máje 55, Uherské Hradiště - Mařatice
 ZŠ Růždka 203,Vsetín
 ZŠ Mariánské nám. 41, Uherský Brod
 ZŠ Družba 1178, Brumov-Bylnice

Koordinátor

Kašpárková Daniela
 Podešvová Jana
 Filipovič Radoslav
 Hrňová Miroslava
 Janíčková Zdenka
 Královičová Taťána
 Mahdalová Eva
 Červenák Aleš
 Kloudová Danuše
 Machalová Jitka
 Ernestová Alice
 Bajerová Marcela
 Ševčíková Jaroslava
 Macháňová Radka
 Vašinová Jitka
 Vodáková Beáta
 Cholková Helena
 Šnajdarová Eva
 Vidašičová Lenka
 Šopík František
 Rydval Roman

ZŠ Horní Němčí 118, Uh.Hradiště
 ZŠ Pod Vihohrady 1420, Uherský Brod
 2.ZŠ, Komenského 298, Napajedla
 ZŠ (a MŠ) Bratřejov 121, Vizovice
 ZŠ (a MŠ) Racková 64, Zlín
 3.ZŠ Družby 329, Holešov
 ZŠ Luh 1544, Vsetín
 ZŠ Rokytnice 436, Vsetín
 ZŠ Nábřeží 938, Hulín
 SOŠ církevní,Husova 537, Bojkovice
 Gymnázium,Lesní čtvrť 1364, Zlín
 SPŠ stroj.,Pod Strání 1776, Vsetín
 Gymnázium J.Pivečky, Školní 822, Slavičín
 ISŠ-COPaJŠ Palackého 49, Valašské Meziříčí
 SŠOaS Tyršova 874, Vizovice
 SŠPHZ Kollárova 617, Uherské Hradiště
 ZŠ (a MŠ) Nedašov 294, Nedašov
 ZŠ Horní Lideč 200, okr. Vsetín
 ZŠ Školní 600, Polešovice
 SOŠ T.Bati 1266, Otrokovice
 ZŠ Mostní 2397, Zlín
 ZŠ praktická, Tyršovo nábř.649, Rožnov p.Radhoštěm
 SPŠ Stavební Valašské Meziříčí
 SŠ Zemědělská a přírodovědná R.p R.
 Gymnázium L. Jaroše Holešov
 ZŠ Zlín
 ZŠ Osvětimany
 ZŠ Zlín
 3. ZŠ Holešov
 ZŠ Růžďka
 ZŠ Zlín Okružní
 DDM Astra Zlín
 gymnázium a jazyková škola Zlín
 Gymnázium L. Jaroše Holešov
 ZŠ Vsetín Trávníky
 SPŠ Otrokovice
 ZŠ Slovenská Zlín
 SOŠ Josefa Sousedíka Vsetín
 ZŠ Luhačovice

Pragerová Alena
 Dvořáková Hana
 Sahajová Alexandra
 Králová Jindřiška
 Dvořáková Zdislava
 Chmelařová Petra
 Šerá Drahomíra
 Dopitová Liběna
 Hozová Dana
 Kašparová Pavlína
 Hudec Libor
 Pospíšilíková Miroslava
 Šuráň Pavel
 Pobucká Slávka
 Blažková Barbora
 Manová Kateřina
 Šašínková Renata
 Chromcová Alena
 Kordula Tomáš
 Kutálek Stanislav
 Hradilová Jindřiška
 Pleváková Bronislava
 Skalická Kateřina
 Pajurková Bohuslava
 Kucman Oto
 Gorčíková Alexandra
 Oulehlová Lenka
 Lukovicsová Hana
 Kapavíková Pavlína
 Schwarzová Marie
 Tetera Pavel
 Kudelová Eva
 Hradil Luděk
 Bakalová Lucie
 Michálková Lenka
 Košťálová Vlasta
 Zichová Lucie
 Kuběnová Dagmar
 Baniová Veléria

j) MRKVIČKA

Mrkvička je dlouhodobým programem Sdružení středisek ekologické výchovy Pavučina (SSEV Pavučina). Jeho realizace začala v roce 2007 a zahrnovala vytvoření sítě MŠ se zvýšeným zájmem o environmentální oblast na krajských, resp. celorepublikové úrovni, zmapování potřeb MŠ; dále poskytování informační a metodické pomoci MŠ v environmentální oblasti na základě zmapovaných potřeb; zprostředkování vzájemné výměny zkušeností pedagogických pracovníků se zpracováním a realizací environmentální oblasti Dítě a svět v rámci školních vzdělávacích programů.

Od zahájení realizace projektu v roce 2007 počet MŠ zapojených v síti převážně rostl, v současné době je v síti Mrkvička zapojeno cca 600 mateřských škol ze všech 14 krajů ČR.

Registrací do celostátní sítě Mrkvička na rok 2012 jsou školám nabízeny tyto služby:

- 4 rozesílky včetně Informačního bulletinu Mrkvička
- průběžné elektronické rozesílky aktuálních informací
- možnost přispívat do Informačního bulletinu Mrkvička
- možnost zdarma využívat krajskou rozesílku Mrkvička k informování o Vašich aktivitách
- omalovánky Pomocníci v zahradě
- věčný kalendář

Možnost účasti na regionálním setkání

- Přednostní účast a snížený účastnický poplatek na vybraných vzdělávacích akcích ve Zlínském kraji.
- Služby poskytované v síti Mrkvička jsou zpoplatněny částkou ve výši 400 Kč za každý rok.

Tabulka č. 3 - Souhrnné počty účastníků programu Mrkvička ve Zlínském kraji v letech 2009 - 2013:

2009	28
2010	40
2011	36
2012	36
2013	42

Seznam škol registrovaných v programu Mrkvička:

Škola

ZŠ a MŠ, Spytihněv 216
MŠ Slavkov 114, Horní Němčí
MŠ Markov 416, Jarošov, Uherské Hradiště
ZŠ a MŠ Žlutava 123, Napajedla
MŠ Kyselovice 208, Chropyně
MŠ Seifertova 160, Valašské Meziříčí
MŠ, Vlachovice 50
MŠ Sychrov 96, Vsetín
MŠ Ohrada 1879, Vsetín
MŠ Ed. Světlíka 1197, Hulín
MŠ U Třicátku 314, Stání
MŠ Sídliště 6. května 1109, Zubří
MŠ Lípa 118, Želechovice
MŠ trávníky 1218, Vsetín
MŠ, Vidče 460
MŠ Bystřička 280
MŠ Mládežnická 1321, Kunovice
ZŠ a MŠ Bratřejov 121, Vizovice
MŠ Lačnov 22, Horní Lideč
ZŠ a MŠ Všemina 80, Slušovice
ZŠ a MŠ, Suchá Loz 155
MŠ Liptál 78
MŠ U Mlýna 251, UH – Mikovice
MŠ Dřínov 71, Morkovice
MŠ Bánov 586
MŠ Rokytnice 425, Vsetín

Koordinátor

Jitka Řehoříková
J. Zichová, M. Kameníková
V. Pochylá, E. Dokoupilová
Věra Hermanová
Jarmila Cvečková
Eva Juráková
Mgr. Hana Sporková
Alena Šrámková
Petra Krajíčková
Zdeňka Zapletalová
Jarmila Zetíková
Kateřina Barošová
Drahomíra Ryšavá
Pavla Mikešová
Hana Crhová
Lenka Stolařová
Miluše Mazůrková
Lenka Hlavenková
Markéta Vaňková
Barbora Šošolíková
Martina Horňáková
Eva Krausová
Jitka Šnajdarová
Ilona Novotná
Pavla válečková

MŠ Na Zahradách 644, Rožnov pod Radoštěm
MŠ Hrobice 76, Slušovice
MŠ Tylovice 1877, Rožnov pod Radhoštěm
MŠ Havřice 1, Uherský brod
MŠ Radost, Bystřice pod Hostýnem
MŠ Racková 64, Zlín
MŠ Lačnov 22, Kelč
MŠ Březová, Slušovice
MŠ Radost, Rožnov pod Radhoštěm
MŠ Primátora Hájka 2030, Uherský brod
MŠ Zlín
MŠ Luhačovice
ZŠ a MŠ spec. Kroměříž
ZŠ a MŠ Všemina
ZŠ a MŠ Větrná. Uherské Hradiště
MŠ Želechovice
MŠ Osvoboditelů, Zlín
MŠ Milíčova
MŠ uherské Hradiště, Větrná
MŠ Hradčovice

Věra Pokorná
Jana Šenkeříková
Edita Votrubová
Ivana Garajová
Eva Raušová
Hana Sukupová
Svatava Dohnalová
Alena Janků
Milena Kohoutová
Andrea Gahurová
Julie Vrzalíková
Lenka
Yvona Jedličková
Věra Polášková
Lenka Krejčířová
Martina Slováková
Jana Elgrová
Jana Statečná
Jana Krčmářová
Lenka Hřibová

Krajským koordinátorem pro programy M.R.K.E.V. a Mrkvička ve Zlínském kraji je ALCEDO Vsetín.

k) KRAJSKÝ VELETRH EVVO

Krajský veletrh programů a aktivit na podporu EVVO je společnou vzdělávací a osvětovou akcí a místem setkávání Odboru životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Zlínského kraje, Lísky – občanského sdružení pro EVVO ve Zlínském kraji, ALCEDA – střediska volného času Vsetín, partnerských SEV a ekoporaden, institucí a škol ve Zlínském kraji.

Akce umožňuje prezentaci úspěšných programů, projektů, učebních pomůcek a materiálů, vzájemnou výměnu zkušeností a námětů, posílení kontaktů a partnerství škol, SEV, NNO a veřejné správy. Vzdělávací program doplňují výstavy škol a NNO, prezentace a prodej pomůcek, publikací a výrobků Fair Trade, biopotravin či Tradice Bílých Karpat apod.

Součástí programu je vyhlášení nominací na Cenu za přínos k rozvoji EVVO ve Zlínském kraji.

l) KRAJSKÁ KONFERENCE EVVO

Krajská konference: Tradiční krajská vzdělávací a osvětová akce na podporu krajského systému EVVO ve Zlínském kraji.

V programu odborné referáty, prezentace a workshopy na aktuální témata. Vzdělávací program doplňují výstavy škol a NNO, prezentace a prodej pomůcek, publikací a výrobků Fair Trade, biopotravin či Tradice Bílých Karpat apod. Součástí programu je prezentace nominací a předání Cen za přínos k rozvoji EVVO ve Zlínském kraji (od r. 2000).

Témata:

Rok 2008 - Duhové vzdělávání pro přírodu

Rok 2009 - Environmentální vzdělávání a výchova bez hranic

Rok 2010 - Klima kolem nás

Rok 2011 - Lidé

Rok 2012 - Projektová a tematická výuka, školní zahrady a hřiště v přírodním stylu

Rok 2013 - Badatelská výuka

m) NAUČNÉ STEZKY

Ve Zlínském kraji se nachází zhruba 50 naučných stezek. Převážně jsou zaměřeny na přírodu. Můžeme však navštívit i stezky historické či dendrologické. Naučným stezkám se ve Zlínském kraji daří. Každoročně jich několik vznikne.

Příklady naučných stezek:

Příroda

- Bezbariérová NS Valašské Meziříčí
- Fauna a flóra Chřibů Modrá
- Malá NS Semetínské rybníky Semetín
- NS Biocentrum Hráza Kroměříž
- NS Javornický hřeben Střelná
- NS Javorníky Bumbálka
- NS Javořinská Velká nad Veličkou
- NS Klenov Bystřička
- NS Koménka Komňa

Historie

- NS Vizovické prameny Vizovice
- NS Vizovické vrchy Vizovice
- Po stopách osídlení Slovanů Slavičín
- NS Lukov Lukov

Jiné

- Spáčilova naučná stezka Kostelany - obecná
- NS Po zelené Hostětínem Hostětín - tradice
- NS Podzámecká zahrada Kroměříž - dendrologie

n) STANICE PRO ZÁCHRANU ŽIVOČICHŮ

Záchranná stanice při ČSOP Buchlovice

Základní organizace 63/03 Českého svazu ochránců přírody v Buchlovicích vznikla v roce 2003 a je občanským sdružením s vlastní právní subjektivitou. Od 30. května 2003 se stala provozovatelem Záchranné stanice volně žijících živočichů. Tato stanice je součástí areálu Státního zámku Buchlovice, je zařazena v Národní síti stanic od října 2003 a spravuje území celého Zlínského kraje a z Jihomoravského kraje správní území obcí s rozšířenou působností Hodonín, Kyjov a Veselí nad Moravou.

ZO je neziskovou organizací, která je financována zejména z dotací, které poskytuje Krajský úřad Zlínského kraje a Český svaz ochránců přírody. Další finance získává stanice z darů nejrůznějších sponzorů a dobrovolných dárců, popř. od měst a obcí a ze schválených grantů a nadačních sbírek.

Jedním z nejdůležitějších posláních stanice je záchrana zraněných či jinak handicapovaných volně žijících živočichů, jejich léčení, rehabilitace a příprava na jejich zpětné vypuštění do volné přírody. Ošetřování zraněných zvířat je zajištěno odbornou veterinární péčí.

Stanice ochrany fauny Hluk

Stanice ochrany fauny Hluk je občanské sdružení nabízející komplexní péči o zraněné dravce s cílem navrátit dravce zpět k plnohodnotnému životu ve volné přírodě. Pro umístění dravců má stanice k dispozici základnu s celoročním provozem 7 dní v týdnu kde jsou dravci pod odborným dohledem 24 hodin denně. Naše společnost se zabývá i odchovem těchto vzácných a ohrožených živočichů, jako je výr velký, sokol stěhovavý, jestřáb lesní. Stanice se zabývá se programem odchovu sovy pálené a připravujeme i další projekty i rozvojem sokolnictví v našem okolí.

Pobočky ve Zlínském kraji:

- Zlín: informační centrum zraněných živočichů - Tel: + 420 734 705 123
- Uherský Brod: informační centrum zraněných živočichů - Tel: + 420 604 163 400

o) STEP – Síť ekologických poraden

Environmentální poradenství (dále i EP) je soubor služeb, které pomáhají občanům i specifickým cílovým skupinám při řešení konkrétních otázek a životních situací souvisejících s životním prostředím. EP je založeno na přímé komunikaci s klientem a na nabídce objektivních expertních rad, které pomohou při řešení klientova dotazu či situace.

Přehled ekoporaden ve Zlínském kraji:

	Název	adresa	webové stránky	e-mail	telefon	kontaktní osoba
1	ZO ČSOP Ekocentrum Čtyřlístek	Zlínský zámek	www.eko4lístek.cz www.priroda-a-krajina.cz	info@eko4lístek.cz	577 636 314	Martin Davidov
2	Ekocentrum KOSENKA Ekoporadna KOSENKA	Broumovská 11, Valašské Klobouky, 76601	www.kosenka.cz www.zzachranles.cz	kosenka@kosenka.cz	571 110 736 577 320 145 736 777 144	Pavína Kolínková Miroslav Janík
3	Dědictví Velkých Karlovic o.s.	Velké Karlovice 267, 756 06	www.dedictvivk.cz	velkekarlovice@hotmail.cz info@dedictvivk.cz	774 223 359	ing. Jindra Zvěřinová
4	Centrum Veronica Hostětín	Hostětín 86, pošta Bojkovice 68771	www.hostetin.veronica.cz	hostetin@veronica.cz hana.machu@veronika.cz	572 630 670 608 426 049	Hana Machů
5	Valašské ekocentrum	SmRS ČSOP, Zašová 884 Valašské Meziříčí, 757 01	www.ochrancni.cz	mirek.dvorsky@ochrancni.cz	728 585 009	Mirek Dvorský
6	Muzeum regionu Valšsko, příspěvková organizace	Horní náměstí č.2	www.muzeumvalassko.cz	muzeum@muzeumvalassko.cz spitzerl@yahoo.com husak@muzeumvalassko.cz orlova@muzeumvalassko.cz simurdova@muzeumvalassko.cz	603 304 911	RNDr. Lukáš Spitzer
7	Ekocentrum Pantoflíček	ZŠ a ZUŠ Dolní Němčí Školní 606, DN, 68762	www.zsdolninemci.cz	jana.trtkova@zsdolninemci.cz	572648719 736166763	Jana Trtková
8	Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopaníc, o.p.s.	Starý Hrozenkov 14, 68774	www.iskopanice.cz	iskopanice@razdva.cz	572696323	Renata Vaculíková

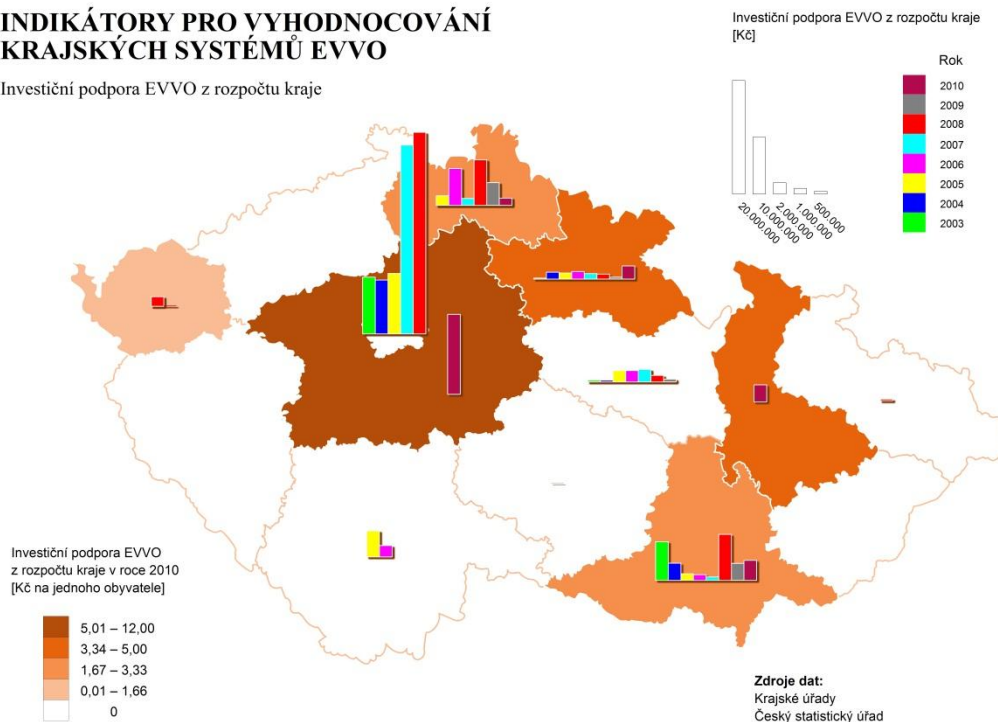
9	Park Rochus, o.p.s.	Studentské nám.1531 Uherské Hradiště 68601	www.parkrochus.cz	info@parkrochus.cz	576776552	Michaela Petříková
10	Přírodovědné centrum Trnka při DDM Uherské Hradiště	Za Alejí 1072 (ZŠ) Uherské Hradiště 68606	www.trnka.xf.cz	info.trnka@seznam.cz	733500233	Mgr. Lenka Pavelčíková
11	Ekocentrum CHRPA, přírodovědné odd. při DDM budova ekocentra CHRPA	DDM, Přemysla Otakarall. 38 Uherský Brod, Nám.1.Máje 2057, Uher.Brod	www.ddmub.cz	eko@ddmub.cz	572639570 572638041	Michaela Kadlecová

4) Příloha č. 4 - Doplnující grafy a tabulky k analýze

Graf č. 1 – Investiční podpora EVVO v jednotlivých krajích ČR (v rámci sledování indikátorů krajských systémů EVVO a jejich trendů mezi roky 200 – 2010)

INDIKÁTORY PRO VYHODNOCOVÁNÍ KRAJSKÝCH SYSTÉMŮ EVVO

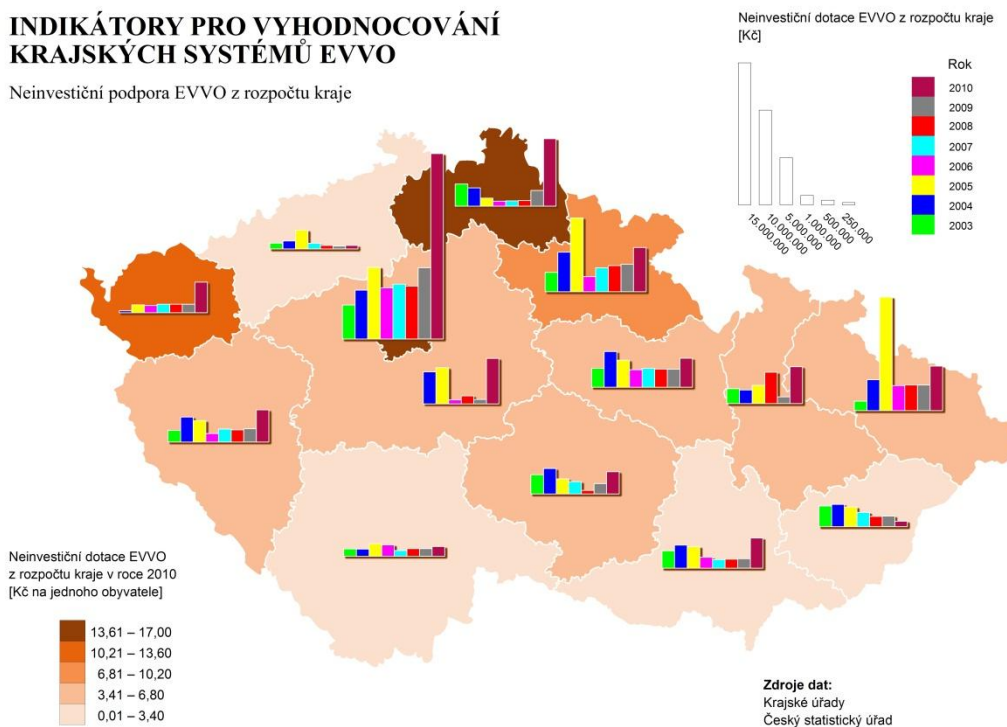
Investiční podpora EVVO z rozpočtu kraje

Graf č. 2 – Neinvestiční podpora EVVO v jednotlivých krajích ČR (v rámci sledování indikátorů krajských systémů EVVO a jejich trendů mezi roky 2000 – 2010)

INDIKÁTORY PRO VYHODNOCOVÁNÍ KRAJSKÝCH SYSTÉMŮ EVVO

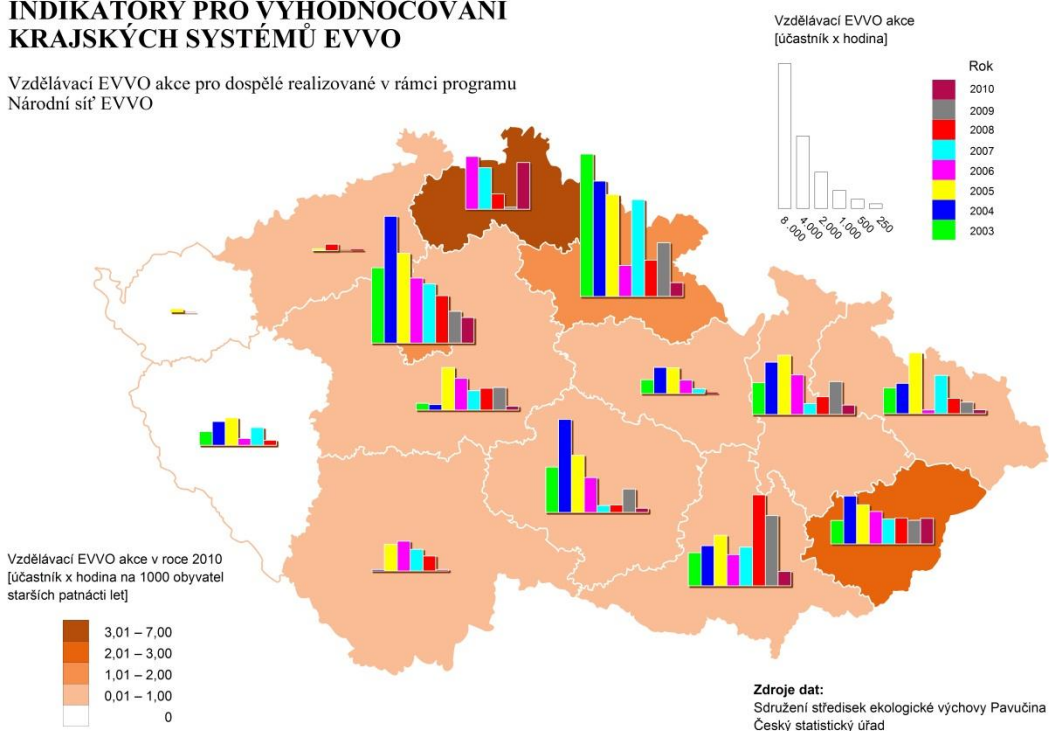
Neinvestiční podpora EVVO z rozpočtu kraje

Graf č. 3 – Vzdělávací akce pro dospělé realizované v jednotlivých krajích ČR (v rámci sledování indikátorů krajských systémů EVVO a jejich trendů mezi roky 2000 – 2010)

INDIKÁTORY PRO VYHODNOCOVÁNÍ KRAJSKÝCH SYSTÉMŮ EVVO

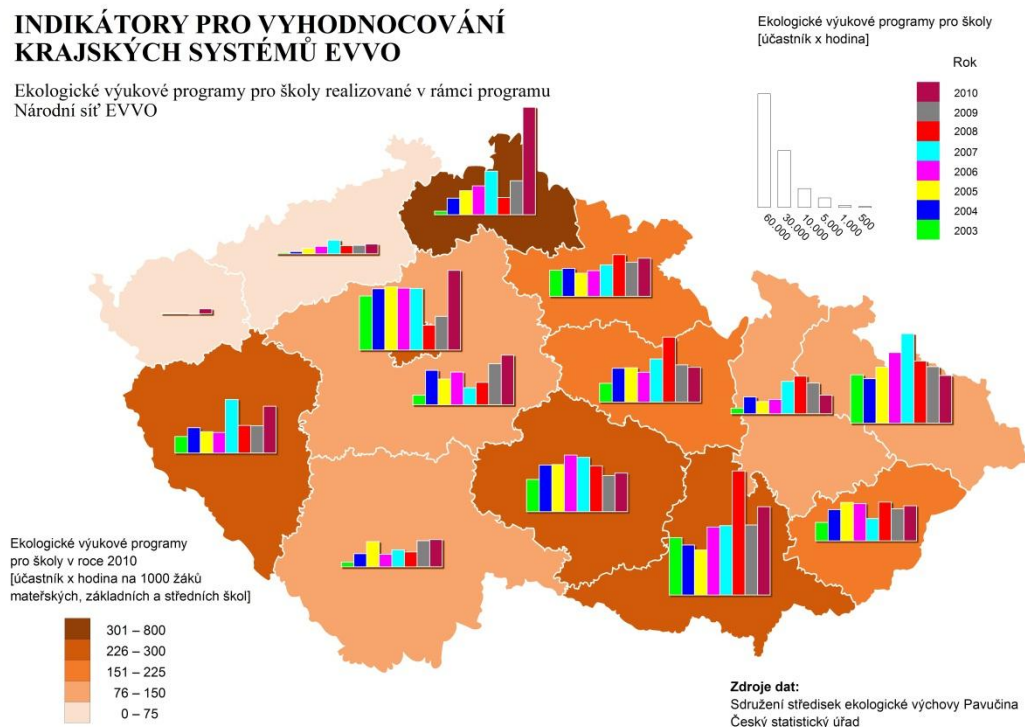
Vzdělávací EVVO akce pro dospělé realizované v rámci programu Národní síť EVVO

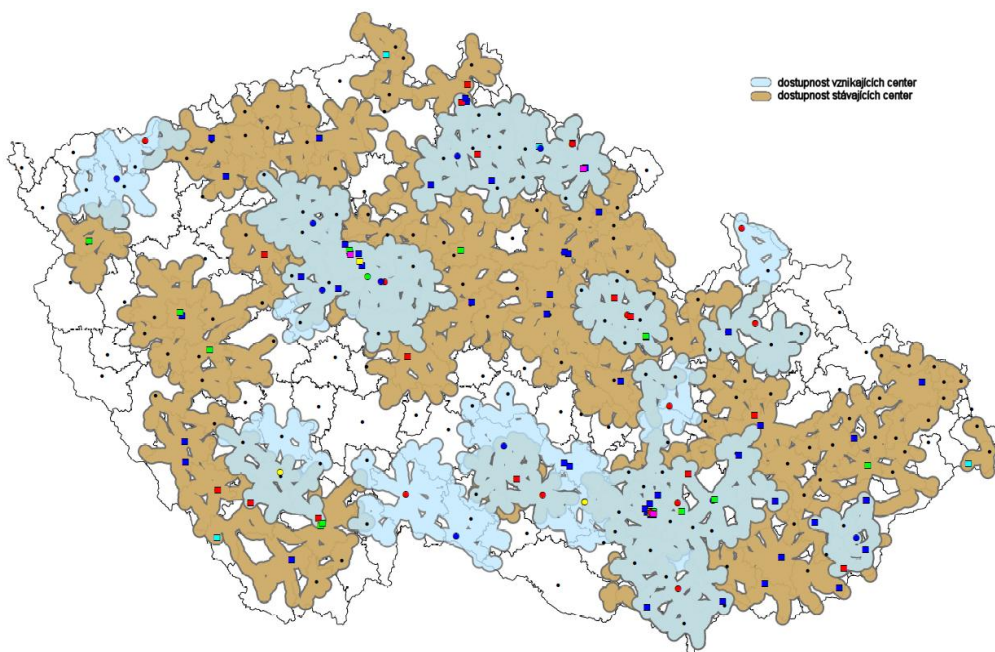
Graf č. 4 – Ekologické výukové programy pro školy realizované v jednotlivých krajích ČR (v rámci sledování indikátorů krajských systémů EVVO a jejich trendů mezi roky 2000 – 2010)

INDIKÁTORY PRO VYHODNOCOVÁNÍ KRAJSKÝCH SYSTÉMŮ EVVO

Ekologické výukové programy pro školy realizované v rámci programu
Národní síť EVVO

Mapa č. 2 - Dopravní dostupnost středisek ekologické výchovy po silnici (stávajících a vznikajících prostřednictvím podpory z OPŽP PO7)

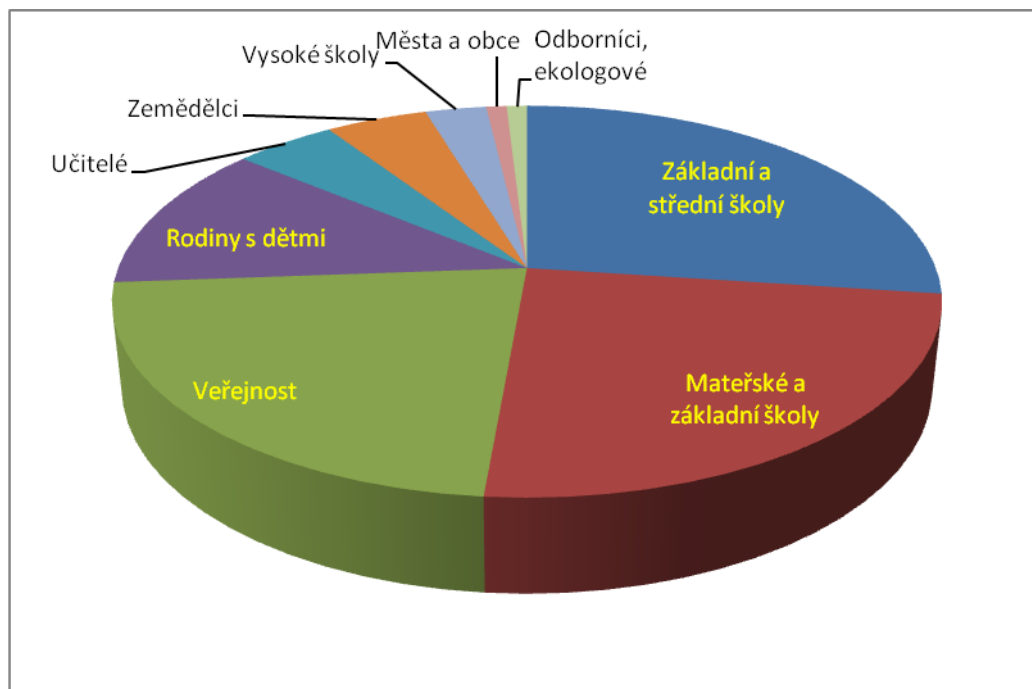
Zdroj: Agentura Koniklec: Geografická analýza potřeby a využívání environmentálních center (center EVVO) na území ČR, MŽP 2010

Tabulka č. 6 - Cílové skupiny preferované středisky ekologické výchovy při nabídce programů EVVO ve Zlínském kraji

Cílová skupina	Preference SEV (bodové hodnocení podle pořadí udané SEV: 1. místo – 3 body, 2. místo – 2 body, 3. místo – 1 bod)														Celkový počet prefer. bodů	Podíl na celkové preferenci nabídky			
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2					
Základní a střední školy			3				1	3	3		3	3	3	2	3	3	2	29	27%
Mateřské a základní školy	1			3	3	1			3	3	3		2		3	3	1	26	24%
Veřejnost	3	1	1	2	2	2	1	1		2	1	3	2			3	24	22%	
Rodiny s dětmi	2	2		1				2		1			3		2		13	12%	
Učitelé				2						2					1		5	5%	
Zemědělci						3				2							5	5%	
Vysoké školy										3							3	3%	
Města a obce											1						1	1%	
Odborníci, ekologové													1				1	1%	

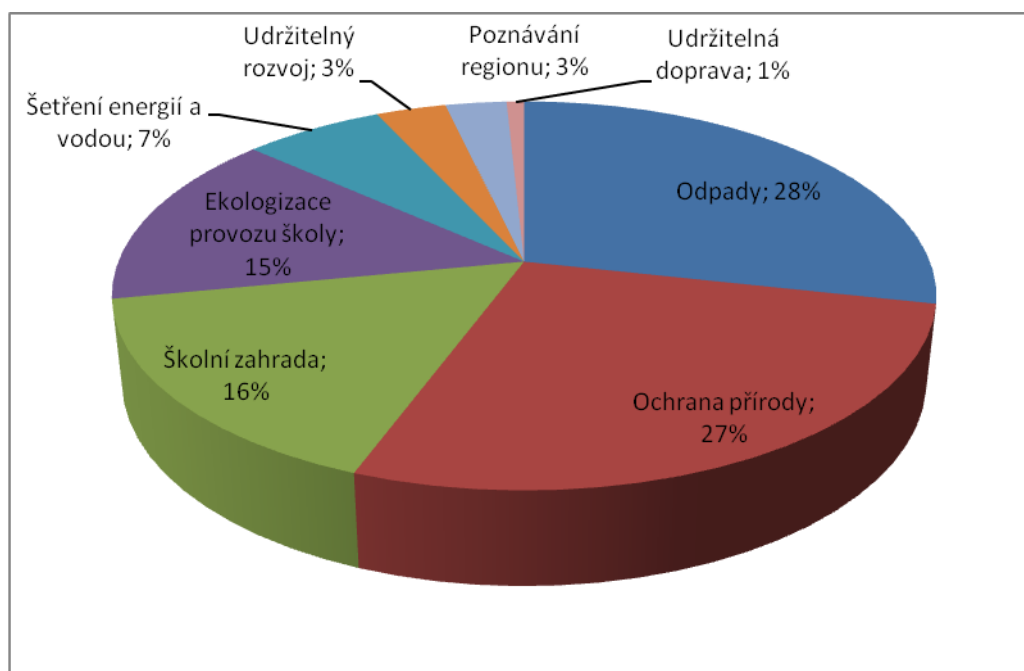
Zdroj: Líška – o.s. pro EVVO ve Zlínském kraji: Dotazníkové šetření EVVO u škol, středisek ekologické výchovy a ekoporaden ve Zlínském kraji, září 2012

Graf č. 5 - Podíl jednotlivých cílových skupin podle preference SEV při nabídce programů EVVO ve Zlínském kraji

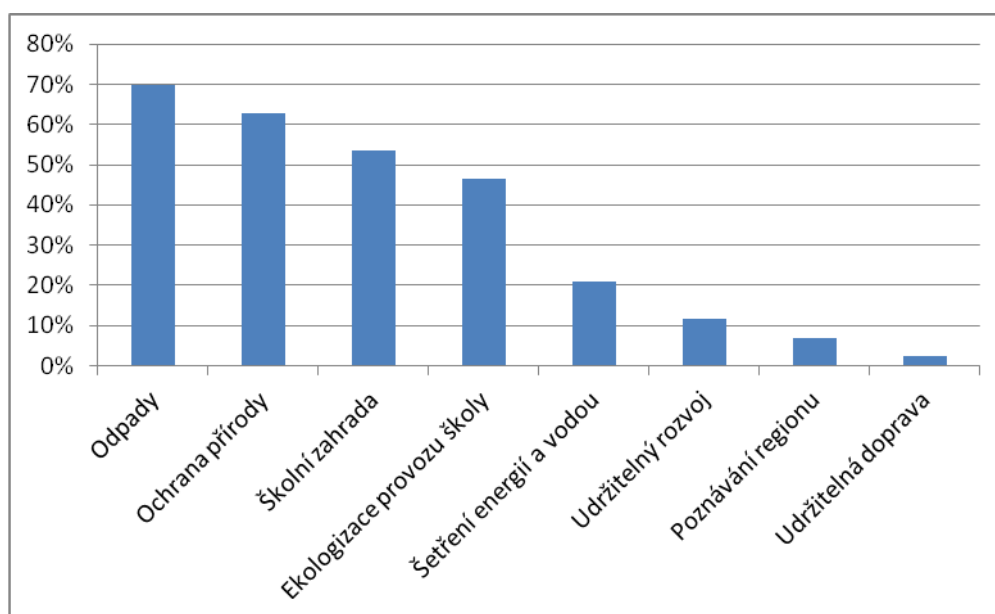
Zdroj: Líška – o.s. pro EVVO ve Zlínském kraji: Dotazníkové šetření EVVO u škol, středisek ekologické výchovy a ekoporaden ve Zlínském kraji, září 2012

Graf č. 6: Preference témat školami Zlínského kraje v rámci programů EVVO

Zdroj: Líška – o.s. pro EVVO ve Zlínském kraji: Dotazníkové šetření EVVO u škol, středisek ekologické výchovy a ekoporaden ve Zlínském kraji, září 2012

Graf č. 7 - Podíl škol ve Zlínském kraji preferující dané téma EVVO v rámci svých vybraných 3 hlavních témat

Zdroj: Líška – o.s. pro EVVO ve Zlínském kraji: Dotazníkové šetření EVVO u škol, středisek ekologické výchovy a ekoporaden ve Zlínském kraji, září 2012

5) Příloha č. 5 - Významné momenty, které ovlivnily environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu ve Zlínském kraji v uplynulých deseti letech (2001 – 2011)

- 27. 4. 2000

Vznik a fungování **Stálé oborové konference environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty ve Zlínském kraji** (SOK EVVO, Divoky u Kroměříže, ukončení činnosti 14.6. 2007). Zpracování a přijetí Strategie EVVO ve Zlínském kraji. Mapování zázemí a potřeb nositelů EVVO. Organizace Krajské konference o EVVO a Krajského veletrhu programů a aktivit na podporu EVVO. Vzdělávací programy. Poskytování informací. Udělování Ceny za přínos k rozvoji a stabilizaci EVVO Podpora sítě SEV a ekoporaden. Mezinárodní spolupráce.

- **2001**
Zpracování a přijetí **první Strategie EVVO ve Zlínském kraji**. Stanovení vize a cílů v několika klíčových oblastech krajského systému EVVO.
Vznik **sítě M.R.K.E.V. pro ZŠ a SŠ ve Zlínském kraji**.
Organizace první **Krajské konference o EVVO** ve Zlínském kraji.
Udělení první **Ceny za přínos k rozvoji EVVO ve Zlínském kraji**.
- **2002**
Zpracování **první Koncepce EVVO a Akčního plánu EVVO ve Zlínském kraji**. Vyhlášení a udělení prvních grantových programů v rámci veřejné podpory EVVO z rozpočtu Zlínského kraje.
- **2004**
Organizace prvního **Krajského veletrhu aktivit a programů na podporu EVVO ve Zlínském kraji**. Pilotní monitorování subjektů v EVVO ve Zlínském kraji. Organizace prvního dvouletého akreditovaného vzdělávacího kurzu pro pracovníky středisek a ekoporaden „Vzdělávání SEV a NNO“ (2004-2006)
- **2005**
Zahájení **elektronické rozesílky Lísky** (tzv. info balíčků) nositelům a partnerům EVVO v regionu. Práce na místních systémech EVVO v Uherském Hradišti, Uherském Brodě, Vsetíně, Kroměříži a Rožnově p.R.
- **2006**
Realizace prvního **sítového projektu Zelená pro Zlínský kraj** (2006-2008): Vznik Kanceláře pro EVVO ve Zlínském kraji. Příprava vzniku Lísky. Podpora sítě SEV a ekoporaden ve Zlínském kraji.
Založení Centra Veronica Hostětín (říjen).
Založení sítě Mrkvička pro mateřské školy ve Zlínském kraji.
Druhé monitorování subjektů v EVVO ve Zlínském kraji.
- **2007**
Založení Lísky – občanského sdružení pro EVVO ve Zlínském kraji (21. března), 1. členská schůze Lísky (14.6.2007, přijetí 16 členů)
Organizace hradištského Lískování - společenské akce pro příznivce Lísky a environmentální výchovy v regionu.
Realizace sítového projektu 7 středisek ekologické výchovy „Výukové programy středisek ekologické výchovy na podporu školních vzdělávacích programů a školních plánů EVVO ve školách ve Zlínském kraji“. Nositelem projektu byl Ledňáček – sdružení pro výchovu a vzdělávání, zdroj MŠMT. Vydání nabídky výukových programů, mapy a kontaktů středisek ekologické výchovy a ekoporaden ve Zlínském kraji.
Zpracování a vydání publikace EVVO ve Zlínském kraji v roce 2007 a před ním.
- **2008**
První mapování činnosti ve střediscích ekologické výchovy a ekoporadnách.
Realizace druhého dvouletého akreditovaného vzdělávacího kurzu pro pracovníky středisek a ekoporaden „Vzdělávání SEV a NNO“
Organizace 1. podzimního regionálního setkání SEV a EP (10/2008).

Spuštění webových stránek www.liska-evvo.cz.

- **2009**
Realizace síťového projektu **Rozvoj sítě environmentálních vzdělávacích, poradenských a informačních center ve Zlínském kraji (05/2009 - 04/2011)**.
- **2010**
Založení Envicentra Vysoké Pole.
Realizace **vzdělávacího projektu „Školní program EVVO krok za krokem - další vzdělávání pedagogů při zajišťování EVVO v MŠ, ZŠ a SŠ“**, CZ.1.07/1.3.09/03.0016. Nositelem je ALCEDO – středisko volného času Vsetín (OPVK, 2010-2012)
- **2011**
Organizace dvou specializačních studií pro koordinátory EVVO v mateřských, základních a středních školách (projekt .
Město Vsetín se stává prvním fairtradovým městem v České republice.
Město Uherské Hradiště získává titul město stromů.
Ničivý požár vážně poškodil objekt Kosenky (1.12.2012) – zahájení veřejné sbírky Lísky na obnovu Kosenky.

6) Příloha č. 6 - Významné projekty v regionu

- **2006**
Realizace prvního **síťového projektu Zelená pro Zlínský kraj**: Vznik Kanceláře pro EVVO Ve Zlínském kraji. Příprava vzniku Lísky. Podpora sítě SEV a ekoporaden ve Zlínském kraji (OP RLZ, 2006-2008)
- **2009**
Realizace síťového projektu **Rozvoj sítě environmentálních vzdělávacích, poradenských a informačních center ve Zlínském kraji (SFŽP, MŽP, 05/2009 - 04/2011)**
- **2010-2012**
Realizace **vzdělávacího projektu „Školní program EVVO krok za krokem - další vzdělávání pedagogů při zajišťování EVVO v MŠ, ZŠ a SŠ“**, CZ.1.07/1.3.09/03.0016. Nositelem je ALCEDO – středisko volného času Vsetín (OPVK, 2010-2012)

7) Příloha č. 7 - Udělování Ceny za přínos k rozvoji environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty ve Zlínském kraji

Cena je udělována od roku 2001. Získat ji mohou lidé i organizace působící v oblasti EVVO - ředitelé školy či školského zařízení, manažeři neziskových organizací, školní koordinátoři EVVO, pedagogové a lektoři, žáci a studenti, komunální politici či pracovníci veřejné správy, podnikatelé, školy a školská zařízení, neziskové organizace, aktivity a projekty. Desítku kategorií doplňuje objev roku.

Návrhy na nominace mohou podávat jednotlivci i organizace. Nejdůležitějšími kritérii při rozhodování o udělení ceny je významný a prokazatelný dopad na dění v místě či regionu, viditelný rozvoj organizace, projektů a programů, jedinečnost a inspirativnost. Nominace jsou zveřejněny a ceny slavnostně předány na listopadové Krajské konferenci o EVVO v Uherském Hradišti.

Držitelé hlavní ceny – osobnost EVVO ve Zlínském kraji:

- 2001 – Mgr. Marie Krestová, ZŠ Videčská Rožnov p. R., školní koordinátorka EVVO
- 2002 – Mgr. Vlasta Ondrová, Centrum ekologické výchovy Pantoflíček při ZŠ a ZUŠ Dolní Němčí
- 2003 – Mgr. Miroslav Janík, ZO ČSOP KOSENKA Valašské Klobouky
- 2004 - Mgr. Ing. Jarmila Gabrielová, Krajský úřad Zlínského kraje – SPŠ strojnická Vsetín
- 2005 - Milan Orálek, Ochránci přírody Valašské Meziříčí
- 2006 – Eva Sáblíková, Dětský domov Smolina

2007 - Pavlína Kolínková, ZO ČSOP KOSENKA Valašské Klobouky – Městský úřad Valašské Klobouky
2008 - Mgr. Ing. Jana Tesařová, ZO ČSOP Veronica, Centrum Veronica Hostětín
2009 - Mgr. Marie Kordulová, ZŠ Osvětimany – Líska – o.s. pro EVVO ve ZK
2010 – RNDr. Jarmila Dupejová, odbor životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Zlínského kraje
2011 – Mgr.. Milena Kovaříková, členka Rady Zlínského kraje pro zemědělství, životní prostředí a rozvoj venkova
2012 – Mgr. Marie Kordulová, Líska – o. s. pro EVVO ve ZK
2013 – PhDr. Jaroslava Ševčíková, ZŠ Vsetín, Sychrov 97

8) Příloha č. 8 - Informační a poradenské služby v oblasti EVVO

Provoz zajišťují organizace ALCEDO – středisko volného času Vsetín a Líska – o.s. pro EVVO ve Zlínském kraji (Adresa: Z. Kalandry 1095, 75501 Vsetín, infoevvo@seznam.cz).

Prostřednictvím e-mailové rozesílky rozesílá Líska takzvané „infobalíčky“ (od března 2005), které obsahují důležité a zajímavé informace, pozvánky a materiály týkající se EVVO. Infobalíčky jsou rozesílány přibližně jednou za dva týdny. Jsou číslovány a označovány, že jde o rozesílku Lísky. Informace jsou mimo jiné zveřejňovány i na portálu www.liska-evvo.cz.

Informační balíčky tvoří převážně pozvánky na vzdělávací akce, na akce pro děti a mládež, informace o změnách v legislativě, o dění v oblasti EVVO a neziskového sektoru. Zájemci se v nich dočtou také o vyhlášených grantech, publikacích nebo pomůckách.

Z pozvánek je sestavován a aktualizován **Krajský kalendář akcí EVVO**. Zájemci o získávání infobalíčků se mohou zaregistrovat prostřednictvím e-mailu infoevvo@seznam.cz.

Kancelář přijímá také vlastní nabídky organizací pracujících v oblasti EVVO. Nabídky služeb, vzdělávacích programů či pozvánky na akce lze zasílat e-mailem či poštou na adresu kanceláře. Ta je poté zařadí do balíčku, krajského kalendáře akcí EVVO či je zveřejní v tištěných či internetových zpravodajích. Vítány jsou informační materiály, plakáty, publikace apod. Materiály jsou předávány zájemcům na krajských akcích, vzdělávacích programech, vkládány do rozesílek apod.

Kancelář dále nabízí služby:

Poradenství

- Jak a kde získat finanční zdroje, jak napsat projekt.
- Jak se zapojit do zajímavých školních projektů, např. projekty Terezy Praha, Škola pro udržitelný rozvoj, Fairtradová škola, EKOškola apod.
- Jak se zapojit do sítě škol Mrkvička či M.R.K.E.V., jak získat bulletiny Bedrník a Mrkvička, příp. další metodické materiály.
- Jak získat elektronickou rozesílku Lísky.
- Kde probíhají akreditované vzdělávací programy pro pedagogy v našem regionu: Krajská konference o EVVO, Krajský veletrh, specializační studium - vzdělávání koordinátorů EVVO, semináře, workshopy, exkurze. Vyhledáme pro vás i vzdělávací programy mimo region či v zahraničí.
- Jak se objednat a kde získat informace o výukových programech pro žáky.
- Jak získat metodickou podporu a konzultace.
- Jaká je nabídka osvětových akcí a kampaní, soutěží a jak se do nich zapojit.

Konzultace k tématům:

- plánování environmentální výchovy ve škole,

- zpracování školního programu EVVO,
- realizace konkrétních aktivit ve škole, tematické a projektové dny,
- školní zahrada (plánování, úpravy, využití),
- ekologizace provozu školy,
- zpracování a realizace projektů.
Konzultace probíhají individuálně, nebo pro skupinu pedagogů či sborovnu.

Vzdělávací, informační a další programy a služby:

- Akreditované vzdělávací programy pro pedagogy, sborovnu či školní tým.
- Pravidelná elektronická rozesílka Lísky, min. 20 rozesílek/kalendářní rok. Rozesílku tvoří metodické listy pro pedagogy, pozvánky na vzdělávací akce, na akce pro děti a mládež i širokou veřejnost, informace o změnách v legislativě, zajímavé články z oboru, o dění v EVVO a neziskovém sektoru, o vyhlašovaných grantech, publikacích, pomůckách apod.
- Webové stránky www.liska-evvo.cz - rozesílka, metodické listy pro pedagogy, pozvánky na aktuální vzdělávací akce, osvětové kampaně, soutěže, nabídku výukových programů, pobytů a další informace k EVVO, Krajský kalendář akcí EVVO.
- Knihovna EVVO - půjčování publikací, pomůcek, DVD, informačních a osvětových materiálů, vč. archivních materiálů, sborníků, časopisů, ročenek apod.
- Prodej a distribuce metodických materiálů a publikací.
- Kontakty na střediska ekologické výchovy a ekoporadny.
- Osvětové a informační kampaně – možnost zapojení do již připravených kampaní, např. Ptáci – žijí tady s námi, Fair trade, Stromy kolem nás.
- Publicita aktivit a nositelů EVVO – informace o vás a akcích jsou zařazeny do rozesílky, tiskových zpráv a článků, propagačních materiálů Lísky, příp. je možné je zpracovat. Poskytnutí informačních a propagačních materiálů.